

új város

az egység kultúrája

Rajtad múlik!
Fiatalok tábora Ajakon

Máriapoli 2009
A szeretet otthonát teremtem

Párbeszéd
Zsidó-keresztény találkozó
Castelgandolfóban

új város

Közelelti kiadvány –
ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163
Budapest, Ágoston Péter u. 25.

Számlaszám:
11705008-20434836

Felélős kiadó: Reskovits Ágnes

Szerkesztőségi cím:

1163 Budapest, Kistereny u. 54.

Telefon: 328-0785

E-mail: ujvaros@fokolare.hu

Adminisztráció:

ujvarosiroda@fokolare.hu

Szerkesztő a szerkesztőbizottság:
Bartus Sándor és Reskovits Ágnes

Munkatársak: Arany Krisztina,
Csányi Sándor, Bakacsi Viktória,
Fábi Andzej, Göbel Ágoston,
Hortoványi Emőke, Nagy Márta,
Rieth Zsuzsanna, Sudár Balázs,
Tóth Judit, Varga Krisztina,
Vadnai Borbála, Vizsolyi László

Nyomdai előkészítés:

Arton 2004 Bt

Nyomtatás:

RG Press Kft. Budapest

Felélős vezető: Vankó Gábor

Terjeszti a Magyar Posta Zrt.

Hírlap üzletág

Előfizethető a Kiadónál

Éves előfizetési díj 2009-re: 4 500 Ft.
Külföldre: 37 euro
Támogatói előfizetés: 8 000 Ft.

Címnap: Papp Gábor

Hátlap (fotó): Sudár Balázs

TESTVÉRLAPJAINK:

Olaszország: **Città Nuova** (CN).
Amerikai Egyesült Államok: **Living City**.
Argentína: **Ciudad nueva**.
Ausztrália: **New City**.
Belgium: **Nieuwe Stad**.
Brazília: **Cidade Nova**.
Bulgária: **Nov Svit**.
Cseh Köztársaság: **Nove mesto**.
Dánia: **Ny Stad**.
Franciaország: **Nouvelle Cité**.
Fülöp-szigetek: **Nouveau Cité**.
Hollandia: **New City**.
Horvátország: **Novi Svjet**.
Japán: **Uno**.
Kanada: **Nouvelle Cité**.
Kenya: **New City-Nouvelle Cité**.
Kína: **San Sing**.
Kolumbia: **Ciudad Nueva**.
Korea: **Cumul**.
Lengyelország: **Nove Miesto**.
Libanon: **Cité**.
Litvánia: **Naujas Miestas**.
Nagy-Britannia: **New City**.
Németország: **Neue Stadt**.
Pakisztán: **Hayat**.
Portugália: **Cidade nova**.
Románia: **Oraş Nou**.
Spanyolország: **Ciudad Nueva**.
Svédország: **Enad Värld**.
Szlovákia: **Nové mesto**.
Szlovénia: **Novi svet**.
Uruguay: **Ciudad Nueva**.
Venezuela: **Ciudad Nueva**.

JÓ TAKTIKA A KEZDEMÉNYEZÉS

Már az Új Város jubileumi számának első olvasásakor rábukkantam az igen kifejező „Mentsük a bőrünket, vagy ne?” című cikkekre. Számomra ez újabb példája annak, hogy a világ dolgairól is lehet jó szándékkal, keresztény módon beszélni, írni. Három oldallal később, a Dr. Veres András püspökkel készült interjú megadta a választ: „Birtoklás vagy testvériség?” Lám, ide vezet a piac mindenhatóságának a hirdetése, a versenybe és a fogyasztásba vetett feltétlen bizalom. Attól azonban, hogy egy világszemlélet csődöt mondott, a mi problémáink nem oldódnak meg. Eszembe jutott a Fokoláre Mozgalom júliusi nyári találkozója. Itt hallhatunk néhány konkrét kezdeményezéssel, amely jó taktikának bizonyul.

Egyik budapesti barátunk a saját garázsát ajánlotta fel egy kiskunsgói termelő számára, hogy a nagy tételben szállított biotermékeket ott tárolják és csomagolják szét a megrendelőknek.

Vagy a mendei „nyári óvoda” példája: néhányan látva, hogy a település egyetlen óvodájának kéthetes nyári zárva tartása a dolgozó szülőket lehetetlen helyzetbe sodorja, nem tétováztak, összefogva megoldották a gyerekek felügyeletét a plébánia játszóterén. Minimális költségterítés ellenében ebédet rendeltek az idősek otthona konyháján, és mozgósítva baráti kapcsolataikat sokféle foglalkozást is szerveztek a gyerekeknek.

Számos jó példa van, csak mindig meg kell tennünk a saját részünket, mert akkor és ott csak mi segíthetünk.

Így ezen kezdeményezések összességéből, összefogásból

kialakul majd az a háló, ami fenntart minket, a barátainkat, a településünket és végső soron egész Magyarországot, hogy ne süllyedjünk el a válság tengerében.

Romhányi László

ÉRZELGŐSSÉG?

A Scotto-házaspárral kapcsolatos élményemet szeretném megosztani. Sokszor beszélünk arról, hogy a szeretet nem csak érzélem, hanem akarat és konkrét cselekvés is, ami szerintem nagyon fontos. Bennem ez mégis úgy csapódott le, hogy a „csak” lemaradt: így a „szeretet nem érzélem” kicsit hideg fogalomként élt bennem: nem kell érzélgősködni, csak tenni a másikért valamit...

A Scotto házaspárt hallgatva mélyen megérintett, ahogy a szeretet érzelmi oldaláról beszéltek, hogy a szeretet valójában érzélem is. Hogy egy nő szerethet nőként, más érzelmekkel, mint egy férfi, és fordítva. Azt hiszem ez felszabadított attól, hogy „hidegnek” kell maradnom, és új irányokat mutatott abban, hogyan szeressem a körülöttem lévőket.

K. K.

GÁTLÁSOK, GYENGÉDSÉG, HÁZASSÁG

Az előző számban olvasott cikkhez, a „Szeretem és gyengédség” témájához fűznék pár sort. Házasságra készülve volt szerencsénk hallani a Scotto házaspárt, és sokat segített nekünk az ő szemléletük ebben a meglehetősen kínos(sá tett) témában. Saját és ismerőseink tapasztalatai alapján a házassági felkészítés a szexualitást gyakran csak úgy kezeli, mint hibát, mint elítélendő rosszat, sőt, komoly hangsúlyt fektet arra, hogy a párt mindenféle testi kapcsolattól visszatartsa. Ezzel azonban nemhogy a házasságra készítenének fel,

Nézőpont

- 5 A tudás felelőssége
A legkisebb közös nevező

Az élet igéje

- 6 Szeptember
Az Atya országát keressétek
- 7 Az ige élete
Aki követni akar
Kitartás a végsőig
Mégsem én tévedtem
- 9 Október
A kitartás jutalma

Társadalom

- 10 Jelenkor
Kölcsönös függésben
- 12 Gazdaság
Lelki paradigmaváltás a - gazdaságban

Aktuális

- 14 Hírmozsaik
- 15 Az igazság kapui
A kiengesztelődés lelkiisége

Az egység lelkiisége

- 16 Máriapoli
A szeretet otthona terem

- 18 FIATALOK
Ami soha meg nem
szűnik
- 20 A JÖVŐ ÚTJAI
Zsidók és keresztények

Kultúra

- 22 TUDOMÁNY
Az égre tekintve
- 23 PÁRBESZÉD
Az irgalom forrásai

Közelkép

- 24 A SZÉPSÉG
Határtalan
szabadsággal
- 26 RITKA PILLANATOK
Csibészből partner
- 28 IDŐSEK
Kiteljesedő élet

Megkérdeztük

- 30 CSALÁDI ÉLET
Értékes alkalmak
- 31 EGÉSZSÉGÜNK
Lassan pusztuló értelem
- Életmód
- 32 KAPCSOLAT
Vár a természet
- 33 ALKOTÓ
Lábbusszal

Utolsó oldalak

EGYENSÚLYOZÓK

A Velencei-hegység és a Káli-medence kevésbé ismert, mégis érdekes nevezetességei az ún. *ingókövek*. Egy kemény szikladarab alól az erózió kivájja a puhább kőzeteket, így az idővel támasz nélkül egyensúlyoz a levegőben, majdhogynem a semmiben. Jellemző kép. Mi jut eszünkbe róla?

Nagy az erózió a társadalomban. Elég meghallgatni a híreket, amelyek sokszor csak feszültséget keltenek, aztán tovább dagadnak az indulatok, a megosztó ellentétek, az elszigeteltség érzése.

Mindezek ellenére kölcsönösen függünk egymástól, azaz egymásra vagyunk utalva – olvashatjuk e számban (10. o.) Szlovákok és magyarok, cigányok és nem cigányok, zsidók és keresztények, idősek és fiatalok. Látjuk, mennyi bátorságra és kezdeményezésre van szükség, hogy folyamatosan egyensúlyozni tudjunk a helyünkön.

Szeretnénk kitárni az igazság kapuit. Gyűlölet és félelem helyett elfogadásra, rágalom helyett tiszta beszédre, világosságra, reményre és megújult kapcsolatokra vágyunk.

Mi történne, ha a kiengesztelődés lelkületével próbálnánk megismerni egymást, és szeretettel fordulni a másik felé? (15. o.)

A személyes élethelyzetekből születő tapasztalatok fontosak ilyenkor, mert konkrétságukkal nem lehet vitába szállni: A szépségbe vetett hitünket erősíti egy kassai interjú Szlovákiából *Ujpál Gabriellával*, aki szlovák, magyar és olasz zenészekkel alkotott közös formációban találta meg művészi kibontakozását. Szlovák testvérkapunk, a *Nové Mesto* is bemutatkozik röviden, amit egy új sorozat nyitányának tekintünk. *Gielér György* mesterszakácsnak százhusz cigány tanítványa van. Rendkívülinek számító nevelőmunkájáról szól riportunk a 26. oldalon.

A Fokoláre Mozgalom kiemelkedő nyári eseménye volt a nyíregyházi *Máriapoli*, ahol nemcsak különböző nemzedékek jelentek meg, hanem más felekezetek, és kereső emberek is. Címlapképünk Ajakon készült, a tavaly elhunyt *Dzsubák László* szülőfalujában, ahol a *Fiatalok az egyesült világért* mozgalom tábora zajlott, erről is olvashatunk egy színes képriportot. A castelgandolfői zsidó-keresztény találkozó egyik fiatal magyar résztvevője a közeledés, a valódi párbeszéd élményét osztja meg velünk a 20. oldalon.

Az októberi Idősek világnapjához csatlakozva pedig különféle szempontokra hívjuk fel a figyelmet, és orvosi ismeretekkel kívánjuk segíteni az egyre elterjedtebb Alzheimer-kór érintettjeit. Az élet alkonyán ugyanis még inkább felértékelődik a kapcsolati tőke, és még szembetűnőbb, hogy a földi javak helyett ebből származik a legtöbb boldogság.

A külső erők romboló hatását a belső erőforrások mozgósítása ellensúlyozhatja. Az evangéliumi szeretet megsokszorozódó erejének köszönhetően sokan a kilátástalan individualizmusból közösséggé válnak, és ezek a közösségek lassan-lassan átölelik a Földet. Minden a megújult kapcsolatokon múlik: statikus egyensúly nem létezik, új lendületre van szükség folyton, hogy előmozdítsuk a párbeszédet, hogy új utakat találjunk és növekedjünk a kölcsönösségben.

a szerkesztők

inkább gátlásokat építenek ki, akár hosszú távra elrettentenek. A mi esetünkben először a Scotto házaspár szavai mutattak rá, milyen fontos és pozitív elem a gyengédség kinyilvánítása egy házasságban, amelytől nem eltántorítani kellene a párokat, hanem inkább párbeszédet kezdeményezni, megtanítani a szexualitás megfelelő idejét és módját.

Egy fiatal házaspár Budapestről

FELKÉSZÍTÉS A HÁZASSÁGRA?

Ismerőseink közül sokan nem gyakorló keresztények, mégis egyházi házasságot akarnak kötni. Van, aki azt kérdezi, miért teszik kötelezővé sok helyen a házasságkötés előtti jegyes tanfolyamon való részvételt, hiszen anélkül is érvényes az Isten színe előtt örökre kimondott igen? Mások viszont úgy érzik, hogy az egyház túlságosan könnyen adja össze a házassulni vágyókat. Azokat is, akik nem ismerik az egyházat, akik nem gyónnak sohasem, nem járnak misére, kivéve a keresztlőt, az esküvőt és a temetést.

A. G.

A kérdés inkább az: elég-e a házassághoz, hogy a jegyespár részt vegyen egy jó előkészítő tanfolyamon? Szükséges, de nem elégséges, mert ma már sajnos nem létezik az a keresztény társadalom, amelyik szavatolná a házasság intézményét és stabilitását. Szükség van érett, megpróbált házaspár-

okra, akik továbbadják tapasztalataikat, és személyes törődésükkel a házasulandók mellett állnak. Komoly jelek utalnak az egyház életének megújulására. Ezt látjuk azokban a közösségekben, egyesületekben és mozgalmakban, ahol mint egy családban, megosztják egymással keresztény életükből fakadó tapasztalataikat: ez képes fenntartani a házaspárokat az élet nehéz pillanataiban. Egészen biztosan segítenünk kell egymást egy alapvető választásban, mégpedig hogy életünk alapjául mindig Istent válasszuk! Egyedül Ő adhat biztos alapot úgy az egyén személyes életében, mint a házasságban, hogy ne homokra építsünk, hanem sziklára.

a szerk.

IZRAELBŐL

Valamit megtanultam a Szentatyától ezekben a napokban... XXIII. János pápa, aki különösen sokat tett az ökumenizmusért és a minden jó szándékú ember közötti egyetértésért, gyakran mondta: „Ne azt keressük, ami elválaszt, hanem ami összeköt!” II. János Pál az evangelizáció kapcsán „tisztelteljes hírladással” beszélt. Mózesről, Isten barátjáról azt írja a Szentírás, hogy mindenkinél szelídebb ember volt. XVI. Benedek mintha azt a hívást követte volna, hogy „Ne azokkal vitázz, akik vitatkozni akarnak, hanem keresd meg azokat, akik készek a párbeszédre!”

Jávorka Lajos – Tiszakécske

MAGÁHOZ SZELIDÍTETTE ŐKET

Idén nem csak a ferencesek, hanem a szaléziak is jubileumot ünnepelnek. Don Bosco 150 évvel ezelőtt, az ipari forradalom kellős közepén kezdte meg tevékenységét Torino külvárosában. Az ifjúságnak, és közülük is a legszegényebbeknek szentelte életét, hogy „jó keresztényeket és tisztességes polgárokat” neveljen belőlük. 1859. december 18-án alapította meg 18 fiattal a Szalézi Szent Ferenc Társaságot. Az évforduló kapcsán talán érdemes felidéznünk, mit mondott Igino Giordani (Foco), a Fokoláre Mozgalom társalapítója erről a karizmatikus emberről:

„Don Bosco olyan pap volt, aki az utcáról hozta be a gyerekeket a templomba... Reggel, mint Isten szolgája áldozatot mutatott be, délután meg a gyerekekkel labdázott vagy futkározott, ugrándozott: egy volt közülük és egy volt velük. Megszerettette magát, hogy ők megszeressék Istent. Apjuk volt: olyan apa, aki nem megalázta, nem megfenyítette a fiait, hanem helyreigazította és nemesítette őket szeretettel, úgy, hogy egygyé vált velük. – Szeretted meg magad, ha azt akarod, hogy engedelmeskedjenek neked! – mondogatta önmagának. – Ne parancsnokok legyetek, hanem atyák! – tanította gyermekeinek.”

S. M.

olvasói vélemény

Levelezési rovatunkban az ÚJ VÁROS szerkesztőségébe küldött levelekből, üzenetekből közlünk válogatást. Továbbra is szívesen vesszük Kedves Olvasóink véleményét, a szerkesztőség e-mail címén (ujvaros@fokolare.hu) vagy postacímünkön: 1163 Budapest, Kisterenye u. 54.

AZ ISMERET FELELŐSSÉGE

Nemrég olvastam néhány 1945 utáni német novellát, és feltűnt, hogy több írás a háborúban játszódik, bár a cselekményük nem kapcsolódik ahhoz. Ez a régi filmek *remake*-jeit juttatta eszembe, amelyekben mai környezetben forgatnak újra egy más korban játszódó filmet (pl. *Rómeó és Júlia*-adaptációk sora). Miért? Mert az emberek ingerküszöbét addig tornázták felfelé, amíg csak a saját városuk pusztulásának látványa billenti ki őket a közönyös befogadásból (erre példa sok amerikai film a *King Kong*tól *Holnaputánig*). Tetten érhető marketingfogás: egy írás, egy film akkor eladható, ha valamely népszerű témához kapcsoljuk.

Ezek az ismeretek azonban átveszik az eredeti helyét, egy fiatal számára Zsákos Fordó már Peter Jackson hőse, nem Tolkiené, *A valkűr* nyitányát nem Wagnerhez köti, hanem az *Apokalipszis most* című filmhez, és jajongni kezd egyes jazzdalok hallatán, amikről semmit nem tud, de a remixeiket már meguntta. A gazdasági érdek eltörli a kulturális örökséget és a megbízható ismereteket.

Felelősséggel kellene kezelnünk mindazt, amit olvasunk, látunk, hallunk. Tudni azt, hogy az abban foglalt ismeretek legtöbbször hiányosak, ha nem egyenesen tévesek. Tudnunk kell, hogy a médiában a témaválasztás sem véletlen: a doku-

mentumfilmes csatornákon sokszor látunk filmeket cápákról, terroristákról, kihalóban lévő fajokról, de szinte sosem látunk egyszerű emberekről, hétköznapi állatokról. Az írók saját gondolataik szerint csoportosítják az anyagot, nem a tudomány gondolatmenete szerint. Vagy például a világ más részeiről szóló témákban rendre amerikai kutatók szólalnak meg, így amerikai szemüvegen át látjuk a világot.

Amikor tehát felkapjuk a fejünket egy téma hallatán, fontos lenne utánaolvasni. Ha hallunk egy szép zenét, utánanézni a szerzőnek, mást is meghallgatni tőle. Egy film írói között megkeresni, ki írta az alapjául szolgáló szindarabot, regényt, és őt is megismerni. Tudást szerezni azért, hogy gyerekeink ismeretei ne divatfilmek és a kereskedelmi média talajában gyökerezzenek, valamint hogy a zseniális, de lassanként elfeledett szerzők, a médiában érdekesség híján megmásított vagy agyonhallgatott tények a megfelelő helyükre kerüljenek bennük.

Sudár Balázs

Baksa Beáta

A LEGKISEBB KÖZÖS NEVEZŐ

Hol tart Európa vallási örökségének megítélése az Únióban? Aldo Giordano prelátus felszólalása a Német Püspöki Konferencia kölni szimpóziúmán július 8-án.

„Az emberi méltóság tiszteletben tartásáról, a szabadságról, a demokráciáról, az egyenlőségről, a jogállamiságról és az emberi jogok védelméről – vagyis a Lisszaboni Szerződésben megfogalmazott értékekről – lehet nyilatkozni teljes egyetértésben anélkül, hogy valódi jelentésüket tisztáznánk” – mondta Kölnben Aldo Giordano, az Európa Tanács állandó szentszéki megfigyelője. Szöges ellentétben álló nézeteket lehet képviselni az eltérő értelmezések következtében ugyanazon értékekre hivatkozva: így például egyesek az abortusz vagy az eutanázia ellen, mások pedig mellette érvelnek egyaránt az emberi méltóságra hivatkozva – vélekedik a prelátus.

Fájdalmasnak nevezte, hogy a Lisszaboni Alkotmányos Szerződésből kimaradt az utalás Istenre. A közös megegyezésként szereplő „Európa kulturális, vallási és humanisztikus öröksége” megfogalmazás a preambulumban Giordano szerint „a legkisebb közös nevező”: Európának csak a névtelen vallásos gyökereit ismeri el, többet nem. A Szentszék képviselője kifogásolta azokat az érveket, amelyek szerint az Istenre való utalás a kereszténység elsőbbségét jeleníti meg más vallásokkal szemben, és veszélyeztetné Európa

laicitását. „Az az Isten, aki szeretetből meghalt a kereszten, valóban sértés volna más hitet valló testvéreink számára? Az evangélium, amely egyértelműen megkülönbözteti azt, ami a császáré, illetve azt, ami Istené, valóban veszélyt jelentene a világi irányzat számára?” – vetette fel Giordano. Az Európa Tanács állandó szentszéki megfigyelője szerint a kereszténység nélkül nem lehet megérteni Európa történelmének lényegi vonásait. Általa értelmezhető az európai vallásosság, etika, művészet és kultúra. Giordano sajnálatra méltónak találja, hogy nem alakult ki a megfelelő, mélyreható párbeszéd, ahol érvényre juthatna a kereszténység válasza a jelenlegi kihívásokra: a pénzügyi válsággal, a biotechnológia tudományos-technikai eredményeivel, valamint a terrorizmus fenyegetésével kapcsolatban.

MK

2

AZ ATYA ORSZÁGÁT KERESSÉTEK!

Az egész evangélium forradalom. Krisztusnak nincs olyan szava, amely felül ne múltna az emberi szavakat. Hallgasd csak meg! *„Ezért ti elsősorban az Isten országát és annak igazságát keressétek, s ezeket mind megkapjátok hozzá.”*

Ezeket azt jelenti, hogy az élet-hez szükséges dolgokat.

Az ember legfőbb gondja általában az, hogy aggódva keresi mindazt, ami létének biztonságát ad. Bizonyára te is így vagy vele. Jézus azonban az Ő látásmódját állítja elé, az Ő cselekvésmódját kínálja fel. Arra kér, hogy ne úgy viselkedj, ahogy általában szokás, és

azt, hogy ne csak egyszerűen, hanem mindig ehhez tartsd magad, ami azt jelenti, hogy elsősorban Isten országát keresd.

Ha egész lényeddel

Isten felé fordulsz, és mindent megteszel azért, hogy Ő uralkodjék benned, és a többiekben is – azaz törvényei szerint irányítod az életedet – akkor az Atya minden nap megadja, amire szükséged van.

Ha azonban elsősorban önmagaddal vagy elfoglalva, akkor egy

idő után csak az evilági dolgokkal fogsz törődni, akkor ezek rabul ejtenek majd téged. Ez lesz a legfőbb kérdés számodra, ez lesz minden erőfeszítésed célja, és így beleesel abba a súlyos kísértésbe, hogy csak a saját erődre számítasz és egyre kevésbé Istenre.

„Ezért ti elsősorban az Isten országát és annak igazságát keressétek, s ezeket mind megkapjátok hozzá.”

Jézus megfordítja a helyzetet. Ha Ő az első, ha az az első, hogy érte élj, akkor a többi már nem a legfőbb gondod lesz az életben, hanem másodlagos kérdés, vagy ráadás.

Azt mondd, hogy ez utópia? Megvalósíthatatlan a modern ember számára a mai világban, ahol versengés és gyakran gazdasági válság uralkodik? Tudnod kell, hogy a megélhetés konkrét nehézségei nem voltak kisebbek a galileaiaknál sem, amikor Jézus ezeket a szavakat elmondta.

Ez nem annak a kérdése, hogy utópia-e vagy sem. Jézus alapvető választás elé állít, hogy mi szerint akarsz élni az életedet: magadnak élsz vagy Istennek?

Próbáljuk jól megérteni ezeket a szavakat:

„Ezért ti elsősorban az Isten országát és annak igazságát keressétek, s ezeket mind megkapjátok hozzá.”

Jézus nem tétlenségre, passzivitásra biztat a földi dolgokkal

kapcsolatban. Nem arra, hogy felelőtlenül vagy felületesen végezd a munkádat.

Jézus a gondterheltség helyett törődést, odafigyelést kér, megszabadít az aggodalomtól, a félelemtől, a nyugtalanságtól.

Azt mondja: „Ezért ti elsősorban Isten országát és annak igazságát keressétek.” Elsősorban, azt jelenti, hogy *mindenekelőtt* Isten országát keressük, ez van az első helyen, de ez nem zárja ki, hogy a keresztény ember foglalkozzék életének egyéb szükségleteivel is. „Isten országát és annak igazságát keresni” azt is jelenti, hogy Istennek tetsző életet élünk, úgy, ahogy Jézus az evangéliumban megmutatta.

Csak Isten országát keresve tapasztalhatja meg a keresztény ember a maga ügyeiben is az Atya csodálatos erejét.

Elmesélek egy történetet.

Jó ideje történt, mégis hihetetlenül aktuálisnak tűnik. Sok fiatal ismerek ugyanis, akik úgy élnek, ahogy ez a lány.

Elvirának hívták. Tanítóképzőbe járt, és nagyon szegény volt. Csak a kiváló tanulmányi eredménye biztosíthatta a továbbtanulását. Erős volt a hite. Filozófiatanára ateista volt, ezért Jézus és az egyház igazságait gyakran homályosan, ha éppen nem eltorzítva magyarázta. A lánynak felforr a vére. Nem maga miatt, hanem Isten iránti szeretetből, az igazságért, társai miatt. Bár

„Ezért ti elsősorban az Isten országát és annak igazságát keressétek, s ezeket mind megkapjátok hozzá.” (Mt 6,33)

Megjelent: Chiara Lubich és más keresztények: *Éljük az Igét II.*, Budapest, 2008, 7-9. o..

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

AKI KÖVETNI
AKAR

Kerületünkben jótékonyági koncertet rendeztek. Az előadó egyik kedvenc együttesem volt. Elterveztük családommal, hogy okvetlenül elmegyünk. Előre örültem, milyen szép esténk lesz. Elhatározásunk után pár nappal telefonon kerestek. Plébániai családközösségünk egyik tagja hívott. A jövő vasárnap esti szentmisén ő fog gitározni, szeretné, ha meghallgatnám. Az időpont egybeesett az eltervezett koncert időpontjával. Most mit tegyek? Eszembe villant az életige: tagadd meg önmagad. Most le kell mondanom a várva várt koncertről, a szeretet ezt diktálja. A telefonban igent mondtam: persze, ott leszek az esti szentmisén, és meghallgatom. Úgy is történt.

Már el is fejejtettem az egészet, amikor az irodában a leveleket válogatva egy meghívó akadt a kezembe. Az egyik cég ajándéka: meghívó karácsonyi koncertre. Felbontva, nagy meglepetésemre a koncert előadója ugyanaz az együttes volt, akinek a koncertjéről lemaradtam.

Sz. Magdi

BÉKÉS SZÍVVEL

Az ÁNTSZ szegedi telephelyére hívtak egyik nap, hogy megbeszéljük az influenza világjárványra vonatkozó kórházi felkészülés problémás kérdéseit. Mivel a régiósítás óta ilyen jellegű megbeszélésünk

még nem volt, sok egyeztetésre váró kérdéssel készültem.

Előzőleg már foglalkoztatott a gondolat, hogyan is tudok a szolgálatára lenni az ottani munkatársaknak. Arra jutottam, hogy a legfontosabb, hogy szeressem őket (a kapcsolatunk fájdalommal teli). A problémák átbeszélése helyett a szegedi munkatársak által felülvizsgált, szakvéleményezett kórházi terveket kellett szakvéleményeznem. Egyeztetésre nem maradt idő.

Az életigének köszönhetem, hogy mindvégig nyugodt és derűs tudtam maradni abban a helyzetben.

F. Éva – Kecskemét

Amit nem ajándékoztunk oda, az elvesz; amit viszont megosztunk másokkal, megerősödve tér vissza az ajándékozóhoz, és hasznos a többiek számára is.
Chiara Lubich

tudta, hogy ha ellentmond a tanárnak, rossz jegyet kaphat, mégis erősebb volt, amit belül érzett. Minden alkalommal felvette a kezét: „Ez így nem igaz, tanár úr!” Talán nem tudott mindig elég érvet felsorakoztatni ahhoz, hogy szembeszálljon a tanár fejtegetéseivel, csak annyit tudott mondani, hogy „nem igaz”, de ebben benne volt a hite, amely együtt jár az igazság ajándékával, és elgondolkodtatja az embert.

Társai, akik szerették, megpróbálták lebeszélni közbeszólásairól, hogy ne ártsen magának, de nem sikerült nekik.

Elmúlt néhány hónap, és elérkeztek a bizonyítványosztáshoz. A lány remegve vette kezébe bizonyítványát, és ujjongás töltötte el: a legjobb osztályzatot kapta!

Elsősorban azt kereste, hogy Isten és az Ő igazsága győzedelmeskedjen, és bőséggel megkapta a többit.

„Ezért ti elsősorban az Isten országát és annak igazságát keressétek, s ezeket mind megkapjátok hozzá.”

Ha te is az Atya országát keresed, megtapasztalod, hogy Isten mindenben gondot visel rád, amire szükséged van. Így felfedezed majd, hogy mennyire egyszerű, ugyanakkor rendkívüli az evangélium.

Chiara Lubich

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

KITARTÁS A
VÉGSŐKIG

Sokáig megfoghatatlan volt számomra Isten akarat. Hogyan tudhatom ezt meg, tettem fel a kérdést magamnak. Chiara egy alkalommal azt mondta: Isten akarata az, hogy pillanatról pillanatra megpróbáljuk azokat szeretni, akik éppen mellettünk vannak. Ennek persze sokféle formája lehet. Pár nappal ezelőtt a kislányom megbetegedett. Éjszakákon keresztül

örködtem mellette, és a vele való törődés sok gyengédséget követelt. Nyugalommal próbáltam felé fordulni, amikor az éjszaka közepén elkezdett hisztizni és úgy tűnt soha nem lesz vége...

Egy másik alkalommal úgy tűnt, Isten önmagamat felülmúló határozottságot követel tőlem, és azt, hogy a végsőkig kitartsak az álláspontom mellett. Tavaly síelni mentünk egy baráti társasággal. A hazaérkezés napja éppen a népszavazás napjára esett, amit sokan nagyon fontosnak tartottunk. Röviddel az indulás előtt kiderült, hogy a szavazás nem lesz olyan egyszerű, mint ahogyan mi gondoltuk. A buszon szembesültünk azzal, hogy tíz külföldi diák is velünk tart, akiknek egyáltalán nem fontos, hogy mi időben hazaérkezzünk. Két táborra szakadt a társaság, és úgy tűnt, az indulatok olyannyira elszabadulnak, hogy az már a pihenésünk rovására megy. Első éjszaka villanyoltás után képtelen voltam elaludni. Dúltak bennem az indulatok, és úgy éreztem, képtelen vagyok a más véleményen lévőknek megbocsátani. Hajnalra jutottam el odáig, hogy amíg szeretni tudok, addig megpróbálom a véleményemet képviselni, egyébként pedig az egésztestem rábízom Istenre. Az egész sítúra a szeretetben való újrakezdésről szólt. A számomra legnehezebb emberek felé próbáltam újra és újra lépéseket tenni. Végül is győzött a megbocsátás. Sok szép kapcsolat alakult ki a buszon lévő emberek között és a szavazásra is eljutottunk.

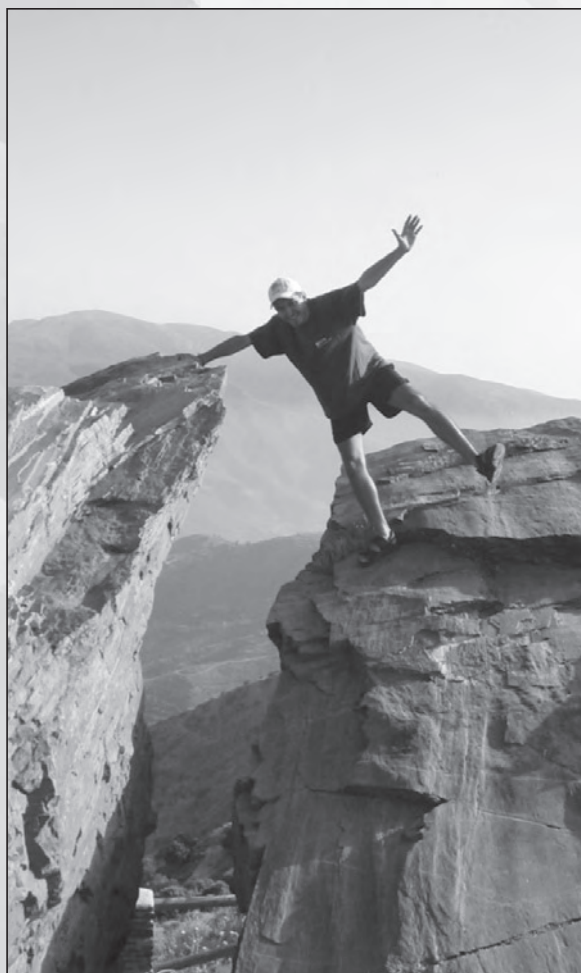
MÉGSEM ÉN
TÉVEDTEM

Van egy partnerünk, aki világitástechnikai cikkekkel kereskedik. Mi készítetük és üzemeltetjük a vállalatirányítási rendszerüket. Tegnap délután megkerestek, hogy lenne egy sürgős munka. Másnap érkezik Lengyelországból egy kamion, és a megpakolásához el kellene végezni bizonyos munkákat az informatikai rendszerükben. Elkezdtük megoldani a feladatot, és négy órára, a munkaidőm végére jó része elkészült. Jeleztem nekik, hogy most már mennék haza, de arra kértek, fejezzem be a munkát, mert lehet, hogy holnap korán jön a kamion. Eszembe jutott az életige, hogy teljes odaadással teljesítsük szakmai kötelességeinket, és ígent mondtam, folytattuk a munkát. Öt óra tájban véget ért az ő munkaidejük, és megkérdezték, hogy egyedül is be tudom-e fejezni a munkát. Így egyedül folytattam. Másnap kiderült, hogy nem jó a munka eredménye: fejmosást kaptam érte. Néhány perc múlva azonban látszott, hogy a hiba az ő oldalukon van.

Az események nem zökkentettek ki a szeretetből, sőt arra ösztönöztek, hogy fokozott figyelemmel forduljak a partnerek felé. A nehézségek kezdetétől fogva éreztem, hogy élnem kell az életigét. Az életige szabaddá tett, megadta a lehetőséget, hogy nehéz helyzetekben is korrekt módon viszonyuljunk a partnerünkhöz.

S. R. – Budapest

B. Zs. – Budakeszi

A KITARTÁS JUTALMA

Állhatatosság. Így fordítható a jelentésekben gazdag görög szó, de a türelmet, a kitartást, a szembe-szegülést és a bizalmat is értjük alatta.

Az állhatatosság szükséges és elengedhetetlen, amikor szenvedünk, amikor kísértésnek vagyunk kitéve, amikor elbizonytalanodunk, amikor hat ránk a világ csábítása, vagy amikor üldöztetés ér.

Gondolom, voltál te is ilyen helyzetben, és már tapasztaltad, hogy állhatatosság nélkül összeroppantál volna. Talán el is buktál. Lehet, hogy most is hasonlóan fájdalmas helyzetben élsz.

Vajon mit tehetsz?

Szedd össze magad és tarts ki, légy állhatatos!

Különböztet nem illet meg a „keresztény” név.

Tudod, hogy annak, aki Krisztust akarja követni, minden nap magára kell vennie keresztjét, és legalább az akaratával szeretnie kell a fájdalmat. A keresztény hivatása hivatás az állhatatosságra.

Pál apostol úgy mutatja be a közösségnek saját állhatatosságát, mint a hiteles keresztény élet ismérvét.

És nem fél attól sem, hogy a csodákkal egy szinten említse.

Ha szeretjük a keresztet és állhatatosak leszünk, akkor Krisztust követjük, aki az égben van, tehát üdvözülni fogunk.

„Állhatatossággal fogjátok megmenteni lelketeket.”

Kétféle embertípusról beszélhetünk. Azokról, akik érzik a hívást, hogy igazi keresztények legyenek, de ez a hívás úgy hullik lelkükbe, mint a mag a köves talajba. Lelkesedésük szalmaláng, nem marad belőle semmi.

Mások meg úgy fogadják be a hívást, mint jó föld a magot. És a keresztény élet kicsírázik, növekszik, legyőzi a nehézségeket, ellenáll a viharoknak.

Ők állhatatosak, és *„állhatatossággal fogjátok megmenteni lelketeket”*.

Természetesen, ha te is állhatatos akarsz maradni, nem elég a magad erejére támaszkodni.

Isten segítségére van szükséged.

Pál apostol az Istent az „állhatatosság Istenének”¹ hívja. Tőle kell tehát kérned az állhatatosságot, és Ő megadja.

Ha keresztény vagy, nem elégedhetsz meg azzal, hogy meg vagy keresztelve, és néha eleget teszel egy-két vallási előírásnak, vagy végzel néhány jócselekedetet. Növekedned kell a keresztény életben. A lelki fejlődés pedig csak próbatételek, fájdalmak, nehézségek és küzdelmek útján lehetséges.

Aki szeret, az valóban állhatatos tud maradni. A szeretet nem ismer akadályt, nem ismer nehézséget, nem az áldozatot nézi. Az állhatatosság a megpróbált szeretet maga.

[...]

Mária az állhatatosság asszonya.

Kérd Istent, hogy lobbantsa lángra szívedben a szeretetet iránta; ebből fakad majd az állhatatosság az élet minden nehézségében, és így megmentheted lelkedet.

„Állhatatossággal fogjátok megmenteni lelketeket.”

Ennél is többről van szó. Az állhatatosság átragad másokra is. Aki állhatatos, az bátorítja a többieket is, hogy mindvégig kitartsanak.

„Állhatatossággal fogjátok megmenteni lelketeket.”
(Lk 21,19)

[...]

Törjünk a magasba! Egyetlen életünk van, az is rövid. Szorítsuk össze a fogunkat nap mint nap, győzzük le a nehézségeket egymás után, hogy kövessük Krisztust... és meg fogjuk menteni lelkünket.

Chiara Lubich

Megjelent:
Chiara Lubich
és más keresztények: *Éljük az Igét II.*, Budapest, 2008, 17-19. o.

¹ Róm 15,5

KÖLCSONÓS FÜGGÉSBEN

Itt az ideje, hogy komoly döntéseket hozzunk, itt az ideje a felismerésnek, hogy kölcsönösen függünk egymástól. G8-ak és a politikai akarat. Szerzőnk a Fokoláre Mozgalom elnöke.

Alapítónk, *Chiara Lubich* álma, amit örökségként hagyott ránk, így foglalható össze röviden: vegyünk részt az egyetemes testvériség építésében, hogy megvalósulhasson az emberiség nagy családjának az egysége. Ez a cél segít abban, hogy a nemzetközi közösséget a népek egyetlen nagy családjának tekintsük, melynek – bár más-más megfogalmazásban – közös kincse az *arany szabály*: „Tedd azt másokkal, amit szeretnél, hogy veled tegyenek.” Ennek a belülről fakadó testvériességnak kell összekötnie a föld összes népét, de az egymás utáni nemzedékeket is. Az energiaforrásokat és a fogyasztás mértékét úgy kell megszabni, hogy szem előtt tartjuk a jövő nemzedékek jogait.

Nemcsak a társadalom, hanem a bolygónk is határozott jelét adja, mekkora szükség van a szolidaritásra a népek és a nemzedékek között. Az éghajlati változás, a felmelegedés, földünk hatalmas területei, melyeket az elsivatagosodás vagy a víz alá kerülés fenyeget – mind egy-egy néma kiáltás. Mindez pedig az egész világot érintő súlyos gazdasági válság közepette, amely fé-

lelmet kelt az iparosodott országokban, hanyatlást jelent a fejlődő országok számára, és végzetes veszélyt az elszegényedett nemzeteknek. Ezek a jelenségek önmagukban és következményeiket tekintve is negatívak, azonban alkalmat adnak arra, hogy haladéktalanul és határozottan közelítsünk.

Talán nincsenek meg a beavatkozáshoz szükséges energiaforrások, amelyekkel elérhetők azok a célok, amelyeket a G8-ak már 2000-ben is kitűztek maguk elé, és abszolút sürgősnek tartottak? De megvannak! Inkább csak politikai akarat kérdése, hogy a rendelkezésre álló erőforrásokat a meghatározott célok elérésére használják-e vagy sem. Vajon várhatunk-e a nemzetek vezetőitől ilyen mélyre menő és merész fordulatot? Talán éppen ma, a mi korunkban igenis kérhetjük ezt!

Azt már megállapították, hogy a jelenlegi gazdasági krízisből csak együtt lábalhatunk ki. Tegyük meg egy lépést előre! Fejlett országok és a minimális jó-

léttől is elzárt országok – együtt az egész nemzetközi közösséggel – tekintsük ezeket az egymással összefüggő problémákat közös növekedésünk egyetlen nagy lehetőségének egy igazságosabb és testvéribb világ felé.

Itt az ideje, hogy komoly döntéseket hozzunk, itt az ideje a felismerésnek, hogy „kölcsönösen függünk egymástól”, s hogy belássuk ennek következményeit. Itt az ideje, hogy a népek szintjén is tiszteljük egymást, sőt, megéljük a kölcsönös szeretetet, ahogyan azt igazi testvérek teszik! A főlény helyett válasszuk a párbeszédet, az erőforrások és a tudás felhalmozása helyett az osztozást. Senki sem tud igazán önmaga lenni védekezésből vagy ellenszegülésből, kiteljesedni csak az anyagi javak teljes közösségében lehet, valamint a világi erények, a kulturális sajátosságok, a politikai és

intézményi tapasztalatok közösségében.

A legfejlettebb ipari országok ülései nem korlátozódhatnak a védelmi politikák kialakítására: tudomást kell venniük arról, hogy a békét és a biztonságot leginkább a népek közötti gazdasági különbség növekedése veszélyezteti korunkban, tehát sürgősen biztosítaniuk kell a méltányos hozzáférést az energiaforrásokhoz, a gazdasági és technológiai javakhoz.

Befejezésként Chiara Lubich szavait szeretném idézni, aki 2003-ban ezt írta a politikusok egy washingtoni összejövetelére: „A testvériség nem csak érték, hanem a politikai fejlődés globális paradigmája, mert pozitív folyamatokat mozdít elő. Miután a történelem évezreideiben átérteltük, hogy mit szül az erőszak és a gyűlölet, ma teljes joggal kérhetjük, hogy az emberiség megtapasztalhassa végre, milyen gyümölcsöket terem a szeretet. És nemcsak az egyének, hanem a népek közt is megvalósuló szeretet.”

Maria Voce Emmaus
Fordította:
Reskovits Ágnes

LELKI PARADIGMAVÁLTÁS

A mostani válságot a gazdasághoz kötjük, pedig mélyebb okai nem gazdaságiak és a megoldásuk sem a gazdaságtól várható.

Héjj Tibor

A gazdasági szakértők egybehangzó véleménye szerint az egész világra kiterjedő gazdasági válság éveit éljük. A globalizmus korában ugyanis nincsenek „gazdasági szigetek” – immáron az egész világ egyetlen gazdasági egység. Mindez a pénzügyi válság egyenes következménye. Azt meg az ingatlanválság váltotta ki.

A többfokozatú „lufi-bomba” sorozat egyes fenti összetevői előbb-utóbb önállóan is kipukkadtak volna, ami most történt, az ezek egymásra épülése miatti begyorsult bomba-sorozat effektus. A végső okok tehát nem itt keresendők.

A társadalomtudósok mélyebbre ástak: a fellazult állami szabályozás által megengedett felelőtlen egyéni és csoportos *mohóságot* látják a folyamat forrásának, mely végül a fentiek kiváltó oka lett. Ez a mohóság késztetett bizonyos pénzintézeteket arra, hogy tudatosan egyre kockázatosabb pénzügyi termékeket dobjanak piacra, és a mohóságuk mellett tudatlan ügyfeleket pedig arra, hogy ezeket megvegyék. Mielőtt ítélnék, ne feledjük, hogy mindannyian magas hozamokat várunk el a tartalékainkat kezelő banktól

vagy a magán-nyugdíjalapunkat kezelő szervezettől, így végül is mindannyian érdekeltek voltunk abban, hogy egy folyamatosan emelkedő, valósnak elfogadott, de túlzott értéknövekedés nyerte-seinek érezhessük magunkat. Tehát a mindezek indítékát jelentő tényező a *morális válság*.

Nem véletlen, hogy az a furcsa helyzet állt elő, hogy a pénzintézetek terén a *legtöbben* a világ legfejlettebb országainak vezető pénzintézetei közül buktak (az USA bankjai közül ez év augusztusára már 80 jelentett csődöt), köztük a *legnagyobb* is (az első számú svájci bank árfolyamértéke közel 90%-kal csökkent, és állami segítségre szorult, hogy elkerülje a teljes bukást). Eközben a fejlődő világ iszlám bankjai csak olyan mértékben sínylettek meg a világrengető válságot, amilyen mértékű volt a függésük a fejlett világtól.

A válság tényleges gyökere tehát a lelki alapokat nélkülöző, sőt azok szükségét is tagadó anyagilag fejlett világ értékrendje. Értékrend esetén a kulcskérdés, hogy mit gondolunk magáról az emberről – és máris ott tartunk, hogy mit gondolunk (gondolunk-e egyáltalán valamit) Istenről.

Ha magunkat tartjuk a legfontosabb értéknek, akkor a másik embert nem *személynek*, vagy legalább *embertársnak*, még kevésbé Isten képére és hasonlatosságára teremtett testvérnek éljük meg, hanem eszköznek, költségnek, jobb esetben fogyasztónak, munkaerőnek. A technológia révén látszólag egyre kevésbé szorulunk egymásra, a társadalom atomizálódik. Mindennek lecsapódása a gazdaságban egy szinten túlzott individualizálódás, ami állandó és kizárólagos versenyben jelentkezik. A verseny jó, szükséges, csakúgy, mint az egyéni kezdeményezés, és egyéni felelősség, de nem uralkodhat el mindenben, mert annak végeredménye a fenti negatív spirál.

Pedig a kinyilatkoztatás révén egy szebb, jobb világra szól a meghívásunk. Ha az „egy Istenben három személy” lenne a mintánk, akkor elindulhatnánk az „egy emberiségben hétmilliárd személy” megközelítésig. Az egyéni javak maximalizálása helyett a *közjó* kerülne a gondolatok, szavak és cselekedetek középpontjába. Sokan belátják, hogy egy ilyen alapon felépített rendszer mindenkinek jó és hasznos volna, viszont az

R. Drew/AP/CN

emberi önzés okán ennek megvalósulása itt a földi létünkben csak töredékes lehet. A kockázat tehát az, hogy aki ebben bíz, végül a legrosszabbul jár. De – mint a mostani válság kapcsán megéljük – aki nem eszerint él, előbb-utóbb az se jár jól. Ez a felismerés indíthat el olyan egyéni, csoportos vagy akár globális felismeréseket és azok megvalósítását, aminek révén a krízis – ami görögül *változást* jelent – valóban a változ(tat)ás lehetőségét hordozza magában.

Mi az, ami már itt és most és minden egyén szintjén megvalósítható? Atomizálódás helyett közösségre van szükség, az egyéni szuverenitás megtartása mellett. Szűkebb és tágabb családban való gondolkodás, szoli-

darítás, ugyanígy a baráti körök terén, a lakóhely szerint, a hitelet alapján illetve mindezek kapcsolódása. Ez a társadalmi változás egyúttal gazdasági hatással van az egyénre is. Tudományosan bizonyított, és a mindennapi tapasztalataink is igazolják, hogy például állást találni ezeken a – sokszor informális – hálózaton keresztül a leghatékonyabb. A gazdaságban fel kell fedezni, hogy a szabad piac rendszerében a verseny szükséges és fontos, de kiegészítendő az együttműködéssel. Egyre több úgynevezett *klaszter* jön létre, melyekben a résztvevő cégek – az egyedi céges szuverenitás megtartása mellett – folyamatosan és felelősen összefognak közös céljaik érdekében. Ilyenkor a szerződések mellett kulcskérdés a *bizalom*, ami eddig

nem igazán volt a gazdaság szótarának alapfogalma. Ugyancsak új keletű, hogy a cégek vezetésekor ne csak a tulajdonos anyagi érdekeit vegyék alapul, hanem az összes érintettre való tekintettel hozzák meg a döntéseket. Az érintettek köre a dolgozóktól a vezetőkig, a vevőktől a beszállítóig, a társadalmi környezettől a jövő generációk szempontjainak (lásd környezetvédelem) figyelembe vételéig terjedhet. A *közösségi gazdaság* mindezt kiegészíti a rászorulókkal is, a koncepciójában résztvevő profetikus mintacégek így a kölcsönös szeretetnek a gazdaságban történő leképeződéseként működnek. Csak remélni tudjuk, hogy egyre többen ismerik fel, hogy a gazdasági válság igazi megoldása a lelki paradigmaváltás! ■

AZ ÉLET KULTÚRÁJÁÉRT

Október 10. a halálbüntetés elleni harc világ-napja, 2007 decemberében fogadta el az ENSZ közgyűlése a halálbüntetés egyetemes felfüggesztésének javaslatát, mivel ez a büntetés a legalapvetőbb emberi jogot, az élethez való jogot sérti. Ezen kívül nincs lehetőség a téves ítéletek korrigálására.

A döntés előkészítésében fontos szerepet vállalt a Szent Egyed Közösség, amely ezt egyik legfontosabb feladatának tartja, és amely több más szervezettel együttműködve jelentős eredményeket ért el az utóbbi évtizedben. Milliónyi aláírást gyűjtöttek össze, valamint fontos találkozások egész sorát szervezték meg egyszerű emberektől államfőig mindenkivel, hogy rámutassanak az élet valódi értékére. Többek közt olyan államok is lemondtak erről a büntetési módról, mint a háborúból kilábaló Burundi vagy a Kadhafi-diktatúra uralta Líbia.

A Szentek állandó ENSZ-megfigyelője, Celestino Migliore érsek szerint azonban „ez csak a kezdete a szükséges erőfeszítéseknek, hogy egy olyan társadalmat hozzunk létre, hogy egy tiszteltetben tartja az életet annak minden szakaszában.”

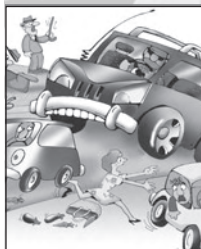
Az első állam, amely eltörölte a halálbüntetést, a Toszkán Nagyhercegség volt 1786-ban. Magyarországon 1787-ben törölték el először, legutóbb 1990-ben. Jelenleg a világ országai közül 90 egyáltalán nem alkalmazza ezt a büntetést, 11 csak rendkívüli körülmények fennállása esetén, és 32 államban a büntetőjog része ugyan, de már legalább 10 éve nem alkalmazták. 64 állam továbbra is alkalmazza. A halálbüntetést békeidőben valamennyi EU-tagállamban eltörölték. A 27 országból 23-ban konfliktus- és háborús helyzetekben is tilos.

Mindez nagy előrelépés a nemzetközi jog tekintetében, amit többé senki nem hagyhat figyelmen kívül.

A GÉNKEZELT ÉLELMISZEREK HATÁSA

Mivel egyre nagyobb mértékben terjednek a génkezelt élelmiszerek, fontos kérdés: vajon mennyire ártalmasak az egészségre? Az élelmiszerpiacon ma harc folyik a génmódosított gabonát előállító világcégek és az ilyen táplálék bizonytalanságára figyelmeztető környezetvédők között. Mindkét oldalon óriási a propaganda. A génmódosított élelmiszerek védelmében felhozott érvek nem megbízhatóak, mert az ezeket propagáló cégek a nyereséget tartják szem előtt. Az úgynevezett „szörnyételekkel” riogató aktivisták érvei viszont sokszor tudományosan nem kellően megalapozottak.

AUTÓMENTES NAP

Az Európai Unió szeptember 22-re Autómentes Világnapot hirdetett. A minden évben megrendezett esemény célja, hogy felhívja a figyelmet a motorizáció és az elavult közlekedésszervezés által okozott súlyos környezeti és egészségügyi problémákra. A rendezvényre először 1997-ben került sor a franciaországi La Rochelle-ben. 2001 elején megszületett az autómentes napról szóló

Európai Charta, melyet másodikként – az unión kívüli országok közül elsőként – Magyarország is aláírt.

ORTODOX PÁRBESZÉD

2009. július 5-én az isztambuli Szent György-tempomban közösen ünnepelte a liturgiát Bartolomaiosz konstantinápolyi ökumenikus pátriárka, és Kirill, a tavaly februárban megválasztott moszkvai pátriárka. Kirill első hivatalos látogatása volt ez egy testvéregyházban, és fontos lépés az ortodoxok közötti párbeszéd útján. A két egyház viszonyát több esemény is elmérgesítette az utóbbi időben, többek közt az észti egyház 1997-es elszakadása Moszkvától, és csatlakozása Konstantinápolyhoz.

A Today's Zaman, Isztambul angol nyelvű – mérsékeltlen muzulmán beállítottságú – napilapja nagy terjedelemben foglalkozott az eseménnyel, és kiemelte, hogy a világnak szüksége van az egységes kereszténységre.

A VATIKÁN A YOUTUBE-ON

A Vatikáni Rádió tavaly újabb lépést tett a szélesebb körű tájékoztatás érdekében: a multimédiás anyagok terjesztésére csatornát nyitott a világ legnagyobb videómegosztójának számító Youtube oldalon. A www.youtube.com/user/vatican oldalon elérhető több mint 270 videó között találunk felvételeket például a Szent Péter téri Urangyaláról, XVI. Benedek pápa szentföldi látogatásáról, vagy a római úszó-világajnokság résztvevőire intézett beszédéről. Regisztráció után fel is iratkozhatunk a csatornára, ezzel értesítést kapunk a frissen feltöltött videókról. A csatorna jelenleg olasz, angol, német és spanyol nyelven érhető el.

A KIENGESZTELŐDÉS LELKISÉGE

Míg mi mindannyian őrizzük és védjük a természetet, a természet is válaszolni fog a maga titokzatos módján szeretetünkre, mint minden, ami Istentől van és belőle él.

[...]

Bolygónkat drámai szétszakítottság, szétesés fenyegeti. Úgy tűnik, közönybe süllyed és elvilágiasodik, rabul ejti a materializmus.

A kiengesztelődés lelkiségével megfordíthatjuk ezeket a folyamatokat, mindig előre haladva: az emberiség visszatálhat arra az egységre, amelyre Isten megteremtette, s az egyházak abban a teljes közösségben élhetnek, ahogyan Krisztus kigondolta és megalapította egyházát.

Chiara Lubich
(Részlet, Graz, 1997. június 23.)

„A Máriapoli egy város, Mária városa: egyedül arra törekszik, hogy a világnak a természetfölötti betlehemét adja.” Hatszázan jöttek össze Nyíregyházán egy hétre az egész országból és a határon túlról is a Fokoláre Mozgalom nyári találkozójára július 7-11-ig.

„Lakóinak törvénye az Istennel és a felebaráttal való kapcsolatukban a pillanatról pillanatra megélt evangélium.”

A SZERETET OTTHONT TEREMT

„Azért is jönnek a máriapoliba, hogy megpihenjenek Istenben. Ha a lélek betelik az istennel, a test új erőre kap.”

„Nagy szeretettel küldöm a kellékeket és az anyagokat – írja Kata a rendkívüli fantáziával és kitartással működő rögtönzött varróműhelynek. – Milyen jó lett volna közösen dolgozni, de Isten egy másik úton, a betegség útján vezet engem. Hagyjátok a szeretetet áradni, így az Atya akaratában, a Szentlélek ötleteivel és Jézussal köztetek fogtok dolgozni, aminél nagyobb jót el sem lehet képzelni.” Szükség is volt erre a bátorításra: az utolsó este divatbemutatóján nem került sor egy kislányra az új ruhában. Ő azonban oda tudta adni ezt a csalódást ott Jézusnak.

„Minden évben összegönnnek, hogy létrehozzák ezt a várost.”

Számunkra eddig a lelki gyakorlat azt jelentette, hogy többet foglalkozunk Istennel, többet imádkozunk és Isten szeretete által töltődünk lélekben. Most az egymást szerető emberek közösségében az élő Jézust tapasztalhattuk meg. A gyermekfoglalkozások is teli voltak szeretettel. A családi, figyelmes és baráti hangulat megérezte velünk, hogy valóban testvérei vagyunk egymásnak.

„Egység a különbözőségben, az egyiknek »bennlakozása« a másokban keveredés és megosztottság nélkül, fölébe kerekedés és felszívódás nélkül.”

Eddig a legszebb máriapolim, mert mindenki figyelt mindenre! Először hosszúnak tűnt a délutáni csendes idő, pedig működtek a kapcsolatok: nem féltem odalépni senkihez. Még a megközelíthetetlennek látszó másiktól is kiderült, hogy családapaként hasonló gondjaink-örömeink vannak. Régieknek és újaknak is az volt az érzésünk, hogy egy családdá váltunk.

„A szeretet jellegzetessége..., hogy teret ad a másoknak, hogy ön maga legyen, hogy saját megvalósulásának főszereplőjévé váljon.”

Megújult egyházat, élő városokat láttunk. Világi nyelven megfogalmazott kereszténységet. Ötletet adott, hogy mit is tehetnénk a saját környezetünkért. Tervekké indulunk haza.

„Isten... épp azáltal, hogy Egy és Három, képes arra, hogy minden egyes emberben másként, de nem ellenkezően fejezze ki magát.”

Abban a csoportban, ahol én voltam az ünnepi színes estre énekekkel készültünk, két klarinét kíséretével. Szánjuk egészen a Szűzanyának! – indítványozta egyik zenészünk. Az utolsó próbán igyekeztünk nagyon szépen, egymásra hangolódva énekelni. Boldogok voltunk mindnyáján, holott a mi indulónk nem hangzott fel a színpadon.

Ehhardt Gyula (3) Poljakk Károly (4)

„Megtisztított tekintetünk, pozitív magatartásunk teremt, abban az értelemben, hogy másokat éltet, új lehetőségeknek ad helyet bennük.”

Jó volt, szép idő volt. Mivel egész nap mindig odabent vagyok a szobában, nekem az volt az élmény, hogy kint lehettem a napon. Szóltak hozzám, megálltak a tolókocsimnál, beszélgettek velem...

Az idézeteket a lelkigyakorlaton elhangzott témákból merítettük, melyek letölthetők az internetről:

www.fokolare.hu

Mint a szivárvány Harmónia és környezet (Új Város Alapítvány, 2009)

E. Cambón: A Szentháromság mint társadalmi modell Az egység kultúrája, I. évf. 2002/1. szám (Új Város Alapítvány)

Összeállította: Hortoványi Emőke

AMI SOHA MEG NEM SZŰNIK

Az értékek találkozása – ez jellemezte csaknem száznyolcvan fiatal együttlétét.

**Göbel
Ágoston**

Miért pont Ajak? – kérdezték többen. Miért pont ezt a Kisvárdától délre fekvő települést választotta nyári táborának helyszínéül a *Fiatalok az Egyesült Világért* mozgalom? Tavaly, egy hideg novemberi napon fogalmazódott meg bennünk először a gondolat. Dzsubák Laci temeté-

ott volt szociális kezdeményezéseinken, teljes szívvel-lélekkel, nagy érdeklődéssel. Egyre több ismerőse, barátja lett, s a megélt ige által egyre inkább alappillérvé vált csapatunknak. Többünknek az volt a benyomása, mintha valami (vagy valaki) magával ragadta volna. Aztán ez valóban megtörtént. Egy éve augusztusban lett

Papp Gábor (2)

Erhardt Gergely (4)

séről tartottunk hazafelé. Laci ajaki születésű volt, fiatal, mindössze 23 éves. Nem mindennapi történettel. Három éve ismertük meg, amikor egy olyan körbe hívtuk, ahol az életigét olvastuk és próbáltuk jobban megérteni. Rögtön a kezdetektől nagy érdeklődést mutatott az evangélium új-fajta megismerésére, az ige tettekre váltására. Amikor csak tudott,

szul, majd két hónap kóma után október végén költözött el közülünk örökre. Azon a napon sokat beszélgettünk

róla. Mindenkiből egy-egy szép tapasztalat, élmény tört fel Lacival kapcsolatban. Ő készen állt arra, hogy átköltözzön.

Világmeretű egységet tapasztaltunk meg neki köszönhetően. Levelek érkeztek Olaszországból, Romániából, fiatalok imádkoztak érte a Fülöp-szigetektől Németországig, miséket ajánlottak fel Rómában, Loppianóban, és sok más helyen. Egyé kapcsolott minket Laci. Ezek után vetődött fel az ötlet, mi lenne, ha Ajakon rendeznénk meg a fiatalok táborát? Az elhatározást tett követte és gondos előkészítés.

Július 22-én délután már ott áll a szervezők kis csapata Ajak központjában, kisvártatva pedig egy vonat gurul be az állomásra, szintén előkészítőikkel. Rajtunk múlik, megtaláljuk-e a szállásunkat. A mottó végigkísér minket ezen a pár napon: Rajtad múlik! Rajtam, rajtad, rajtunk, merre halad tovább az életünk, milyen hatással tudunk lenni a társadalomra. Könynyű arról beszélni, hogy a válság magával sodor, hogy mindannyian tehetetlen áldozatok vagyunk. Ez

ugyanis nem igaz. Sokat tehetünk mi magunk, hogy környezetünkben jó irányú változások induljanak meg. Városunként össze is ülünk megvitatni, mit tudnánk előmozdítani lakóhelyünkön, milyen ötleteink vannak. A konkrét munkára Ajakon rögtön adódik lehetőség, amikor délelőttönként kis csoportokba tömörülve megrohamozzuk az óvodát, a gyümölcsösöket, a templomokat, az időseket, a kerítések és a korlátokat. Mindenhol akad elvégezni való feladat. Szép kapcsolat alakul ki a helybéliekkel, az esti programokon rendre feltűnik a helyi fiatalok csoportja, akik kiváltképp örülnek, amikor a táncházban nekik (is) tetsző zenét szólaltatunk meg. Kirándulni a szomszédos Anarcsra megyünk, ahol egy gyönyörű park és a kisvárdai közösség lát vendé-

gül bennünket. A kirándulás kezdetén megállunk Laci sírjánál. A sírkövére írt mondatot nemcsak rá nézve, hanem mindannyiunkra rendkívül kifejezőnek érezzük: „A Szeretet soha meg nem szűnik.” A mi táborunkat ez teszi különlegessé. Akár takarításról legyen szó, akár az első lépésről ismeretlen táborlakók felé, mindenki megteszi, ami rajta múlik. Az egyik résztvevő az utolsó csoportbeszélgetésen azt mondja: úgy érzi, mintha ezelőtt nem is élt volna. De most ebben a pár napban belekóstolt, hogy milyen is az Élet. Egy másik visszajelzésben a táborlakó azt érzi, mintha egy kémiai reakcióban vett volna részt, és most egy új vegyületként folytathatja.

Az együtt töltött napok száma: 6, a regisztrált táborlakók száma: 177, a számháborúban utolsóként

Cinzia Panero

kiütött ellenfél száma: 2973, az igazi élmény: számokkal kifejezhetetlen.

Nem lehetünk eléggé hálásak az ajakiaknak, akik befogadtak, segítettek bennünket. Egy nagy család részesei lehettünk, és annak legaktívabb tagja minden bizonnyal Dzsubák Laci volt.

Az ő segítségét is kérjük a továbbiakhoz, hogy sokakhoz eljusson és tovább erősödjön az itt megszerzett lendület. ■

ZSIDÓK ÉS KERESZTÉNYEK

Héjj Rita

A Fokoláre Mozgalom közreműködésével, Róma mellett, Castelgandolfóban találkozott a több mint ötven résztvevő: 20-35 év közötti fiatalok, vallási vezetők és aktív világikak. Magyarországról ketten érkezünk.

A zsidó-katolikus párbeszéd történelmi fejlődéséről és jelenéről az előadásokat maguk a résztvevők tartották, a szünetben pedig a mindennapi élethelyzetekben is megtapasztaltuk, mit jelent a párbeszéd. A vezető személyiségek mindkét oldalon valamennyien alapvető feladatnak látják az új nemzedékek közös értékekre nevelését, és a két hagyományra jellemző gazdagság és különbségek kölcsönös megismerését.

A programban szerepelt a *Nostra aetate* történelmi jelentőségű zsinati dokumentum ismertetése,

valamint látogatás a római zsinagógában és a Szent Péter bazilikában.

Mivel ez a vallásközi találkozó első volt a maga nemében, természetesen nem minden ment könnyen, a lelkesedés ellenére sem. Sőt, eleinte nehéznek tűnt, azt hiszem, nem csak az én szememben, és voltak különbségek, amik végig megmaradtak. Mégis jó volt így az elején kimondani a problémákat, nyitottan arra is, hogy erről az alapról továbblépjünk, és keressük a megoldást, még ha nem is egy konferencián múlik.

Egyrészt feltűnő volt a kulturális különbség, főleg a kommunikációban. Másrészt egyszerre kétféle erős (és az enyémtől nagyon eltérő) kultúrával találtam szembe magam. Mivel a zsidó fiatalok nagy része amerikai volt, több szem-

Június végén zsidó-katolikus konferenciát szervezett a Vatikán és a zsidók vallásközi párbeszédért felelős világszövetsége, az International Jewish Committee on Interreligious Consultation. Egy magyar fiatal személyes beszámolója a nem mindennapi találkozóról.

pontból is mások, tehát máshogy gondolkodnak és viselkednek. Így a legelején azt kerestem, hol is az én helyem, mit tudok én beletenni ebbe a találkozóba, a személyes találkozásokba? Nem volt könnyű, mert gyakran úgy éreztem, hogy lebéntanak a különbségek. Hogy feloldjam ezt a gátlást, az első misén eldöntöttem, hogy mindig az adott pillanatra figyelek, és ott megteszek minden tőlem telhetőt, akármilyen kis lépés is lesz az. Sokat jelentettek a személyes beszélgetések, és összehozott a közös munka.

Másrészt kritikus pontnak bizonyult a kereszténység szeretet-fogalma. Az egész találkozó alatt az egyik legnagyobb kihívás az volt, hogy az eltérő kultúra és nyelv(ezet) miatt nem feltételezhetem, hogy a másik is azt érti egy adott fogalom, gondolat alatt, amit én, és úgy reagál, ahogy számítok rá. A szeretet kifejezést a zsidó fiatalok például túl erősnek tartották. Ennek kapcsán sokat beszélgettünk az egész találkozó alatt, és azt hiszem, közelebb kerültünk egymáshoz. Egyfelől teljesen mindegy, hogyan fogalmazzuk meg, ha szinte kézzelfoghatóan érezni lehetett. Nagyon is létezett a közös alap, egyfajta egység vagy legalább a törekvés, hogy számíthassunk egymásra. Mindenki nyitott volt, bárkihez szabadon oda lehetett lépni – vagyis a szeretet jelen volt, még ha máshogy is neveztük. Másfelől megértettem például, hogy náluk különböző a szeretet Isten felé és az emberek felé. Egyben jobban megértettem a mi karizmánk különlegességét, a közösségi lelkiséget, amelyben a testvéren keresztül fejezhetem ki a szeretetemet Isten iránt. Illetve tetszett, hogy ők is úgy látják: ahhoz, hogy a világ fennálljon, hogy önmaga legyen, Isten folyamatos szeretetére van szükség.

A légkör folyamatosan változott, érződött, hogy valami dinamikus halad előre – olyan módon, hogy mindenki tette a részét és ebből valami új született. Utolsó nap a program során, és később a repülőtér felé a buszon meg tudtuk osztani egymással még a lelki élményeinket is.

Részt vettünk egymás imáin is. A közös ima egyébként maguk a zsidók között is különlegesnek számított, mert nemcsak rengeteg szervezetet képviseltek, hanem a reform-, a konzervatív és az ortodox tradíciót is. Tehát, ők maguk egymás között is megtapasztalták

az újfajta egységet. Tettszett, hogy a közösséget, amely mindannyiunk számára érték, nem csak befele, magunk között élhettük meg, hanem kitágítva, nyitva a többiek, akár egészen mások felé is – például a közös tanulás által: „Minél... inkább különbözik tőled a társad, annál többet tanulhatsz tőle.” Ezt a kölcsönösséget úgy láttam, mint felelősséget: adnunk kell a másiknak szeretetből azt, amik vagyunk. Azt éreztem, hogy a kultúráknak egy ilyen találkozási után én is megerősödtem a kereszténységemben, ők pedig zsidó vallásukban – ahogyan megismertük, és kezdtük még jobban tisztelni a másikat.

Különösen szép volt látni, hogy az (izraeli) zsidó és palesztin (keresztény) fiatalok „kiemelt helyen” kezeltek egymást; úgy tűnt, otthon is lehet folytatása az ő párbeszédüknek. A találkozón így fogalmaztunk: úgy folytatjuk, hogy a mindennapi, akár egészen kis lépéseket elsősorban személyesen, talán csak a saját közvetlen környezetünk szintjén fogjuk megtenni. Megfogott, hogy mennyire magáénak érezte mindenki ezt a találkozót, hogy a zsidók milyen kezdeményezők és nem csak ötletelnek, de a megvalósítást is elkezdik. Elhatároztuk, hogy mindenki a maga helyén, de közösen teszünk valamit az év során: szociális munkával vagy egymás

Dominik Berberich (4)

kultúrájának és kulturális emlékeinek megismerésével. A konferencia végére egy barátokból álló háló szövődött, csupa elkötelezett fiatalból. Azt hiszem, a személyes élmény összeköt – nagyon remélem, hogy megmarad mellé a lendület is! ■

AZ ÉGRE TEKINTVE

A tudomány megfosztotta az embert a természetben elfoglalt korábbi uralkodó helyzetétől...

Létezik egy téves emberköz-pontúság. Eszerint az embernek uralkodó szerepe van, ő a világ abszolút vonatkoztatási pontja. A tudomány azonban segít helyükre tenni a dolgokat, mert alázatra tanít. Ugyanakkor el kell ismernünk – a tudomány is elismeri –, hogy az emberi faj abszolút egyedülálló az élővilágban: képes a megismerésre és a szabad döntésre, alanya a történelmi fejlődésnek és a kultúrának. Központi szerepe van tehát, de ez lelki és transzcendens vonatkozású, amelynek mi hívők tudjuk az eredetét: Teremtője képére és hasonlatosságára lett teremtvé.

Darwin emlékévként van idén. Az evolúció és a hit közötti konfliktusnak mikor lesz vége?

Mindig lesz vita a két világszemlélet között: az egyik azt állítja, hogy az ember Isten teremtménye, a másik szerint pedig az elemek véletlen kombinációjának az eredménye. Darwin természettu-

dósként is kereső ember volt, aki nyitott maradt a mindenek mögött álló abszolút felé. Szerintem Darwin nem tette magáévá az abszolút véletlenszerűség elméletét. Mivel azonban kitartott amellett, hogy a biológiai fejlődés főként véletlenszerű mechanizmusokon alapszik, egyeseket ezzel arra indított, hogy a darwinizmusban a véletlenszerűség filozófiájának tudományos megalapozását lássák. Itt van a csúsztatás: hibás lenne ugyanis ebből arra következtetni, hogy a tudományos gondolkodásnak törvényszerűen materialistának kell lennie. A tudomány, amennyiben nyitott a valóságra és az adatok elemzésére épül, az élettel és az emberrel kapcsolatban a dolgoknak csak részleges és korlátozott látásmódjával rendelkezik. Ezt a látásmódot más forrásokból kell kiegészítenünk.

Mi történne, ha földönkívüli életre bukkannánk?

Pillanatnyilag nem rendelkezünk olyan tudományos ismeretekkel, melyek nemhogy intelligens életre, de egyes molekulákat leszámítva

Az ember helye a világegyetemben. Interjú Giuseppe Tanzella Nitti olasz csillagászzal és teológussal. Testvérlapunk, a Città Nuova írásából, a csillagászat nemzetközi éve alkalmából.

az élet bármilyen jelére utalnának a földön kívül. Mindazonáltal, ha más intelligens élettel kerülnénk kapcsolatba, érintetlen maradna a teremtő Istenbe vetett hit, mert a nagy kérdések megoldatlanok maradnának: az élet értelme, a halál, a szenvedés, a világegyetem eredete... Úgy vélem, hogyha találkozánk velük, akkor keresésünket új úttársakkal folytathatnánk tovább.

A teológia nehezen tud lépést tartani a tudományos felfedezésekkel...

Mivel a teológiának a természetéről és az emberi létről pontos elképzelése van, idő kell ahhoz, hogy az új eredményeket beillesse a bibliai környezetbe és a keresztény hagyományba. A teológiának azért is kell érlelődnie, hogy méltóképpen beszélhessen vizsgálódása tárgyáról, Istenről és az emberről, különben fennáll annak a veszélye, hogy felszínes benyomásokat közvetít. Teljesen logikusnak tűnik tehát, hogy legyen átfutási idő, még ha évtizedekről is van szó.

Giulio Meazzini
Fordította: Vizsolyi László

AZ IRGALOM FORRÁSAI

Az irgalmasság lényege a nagy vallásokban. Néhány gondolat, ahogy megfogalmazódik a zsidó és az iszlám hitben. Testvérlapunk, a Nouvelle Cité írásából.

Az isteni cselekvés meg- nyilvánulása a világban

Zsidó szerzők idézeteire támaszkodva kijelenthetjük, hogy az irgalmasságnak központi helye van az imádságban és a zsidó teológia szívében. Az irgalmasság, mint Isten lényegi tulajdonsága, elválaszthatatlan az igazságosságától, és ez végtelen távlatokat nyit. „*Izrael küldetése az, hogy megvallja Isten egységét, ami magába foglalja az igazságosság és az irgalom egységét.*” – írja Patrice Chokolski. Ennek a lényegi megfogalmazását látjuk a teremtés, a kinyilatkoztatás, és a megváltás teológiájában. A hívő zsidó véget nem érően kutatja a helyet, ahol az ismeretlen, *irgalommal* teli Isten lakozik. Éppen a neve által: YHWH (Jahve) – irgalmasság – ismerteti meg magát Mózással (Kiv 3,14) és innen jön a középkor nagy zsidó filozófusainak lényegbevágó megállapítása: „*az irgalmasság nem egy része az isteni létnek, általa maga az isteni cselekvés nyilvánul meg a világban.*” A hívő zsidó szüntelenül arra hivatott, hogy Istent utánozza, életét az ő lombosátrába helyezze. „*Mivel Isten kegyes és irgalmas, te is legyél kegyes és irgalmas*” (TB Shab, 133b). A Talmudban tovább magyarázza a szerző: „*Izrael abban*

különbözik másoktól, hogy kész az irgalomra” (Yeb 79a). Más kifejezésekkel: „*Izrael gyermekei arra hívatottak, hogy irgalmas atyák irgalmas gyermekei legyenek* (uo.)”

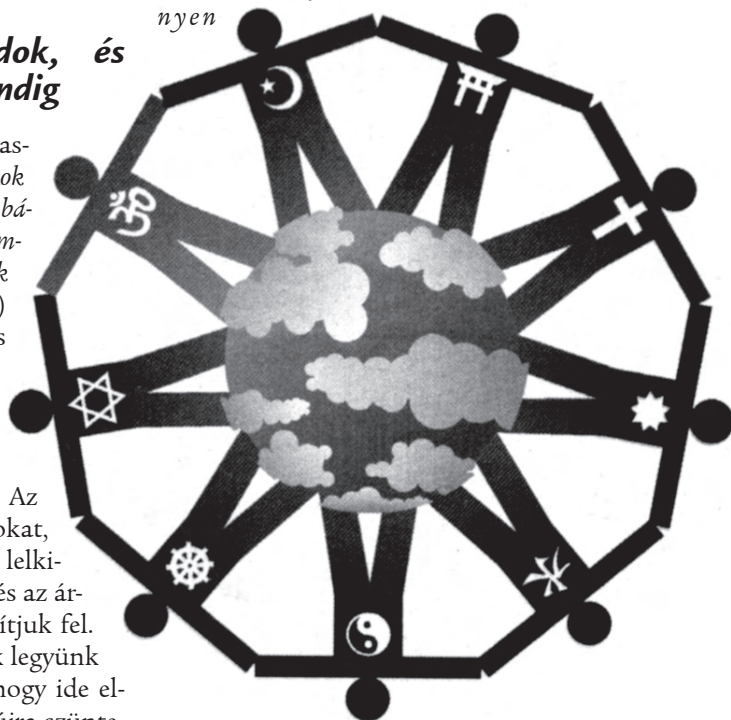
Legyünk szabadok, és kezdjünk újra mindig

A Koránban ezt olvasuk: „*Tartozzunk azok közé, akik kölcsönösen bátorítják egymást a türelemre, a jóindulatra, ilyenek az irgalmasok.*” (90,17) Szüntelen és kölcsönös meghívás ez a türelemre, amely igyekszik nem ítélkezni, és a rosszal szemben törekszik a megbocsátásra. Az irgalmasság által azokat, akik önmaguk foglyai, lelkiileg, míg a szegényeket és az árvaakat fizikailag szabadítjuk fel. Elsősorban mi magunk legyünk szabadok belülről, és hogy ide eljuthassunk, kezdjünk újra szüntelenül hitünket Isten végtelen irgalmába és szeretetébe helyezve – írja Shahrzad Housmand muzulmán teológusnő.

„*Szólj csak: Ó szolgálím! Ti, akik saját magatok romlására mindenféle túlzásba estek, ne veszítsétek el a re-*

ményt Isten irgalmasságában. Isten megbocsát minden bűnt. Igen, és ő az, aki megbocsát, ő az Irgalmas.” (Korán 39,53) Minden pillanat alkalmas, hogy újrakezdjünk, csak vessük bizalmunkat az irgalmas Istenbe. „*Tudasd az én szolgálímmal, hogy én valóban az vagyok, aki megbocsát, az Irgalmas*” (uo.) Az elfogadott szolgáltsággal bizonyítjuk teljességgel, hogy ráhagyatkozunk az Isten szeretetére.

Innen érthető – folytatja a teológus –, Isten miért kezd minden szúrát, minden fejezetet a Koránban a következő kifejezéssel: „*Isten, a Kegyes, az Irgalmas nevében.*” Így az igazi hívők szintén az irgalmasok. Mohamed próféta – nyugodjék békében – irgalommal teli szívvel bírt. „*Egy közületek való próféta jött hozzátok. A rossz, amit elkövettek, őt terheli; ő fél-téke-nyen*

őrzi a javokat. Jó ő és irgalmas a hívekhez.” (Korán 9,128)

Valóban, irgalmasnak lenni, és ezzel magunkba fogadni, összegyűjteni Isten irgalmát, mindenél többet ér.

Szerkesztette: Hortoványi Emőke

HATÁRTALAN SZABADSÁGGAL

Sokan megismerhettük a rimaszombati Ujpál Gabriellát, a Pozsonyi Zeneművészeti Főiskola elsőéves hallgatóját Budapesten az áprilisi Együtt Európáért rendezvényen. A fiatal zongoristát a kassai Márai kávéházban kértük interjúhoz első CD-felvételének előestéjén.

Ádám Attila

Immár második éve tart a kassai konzervatórium és Enrico Pompili, milánói fokolarinó és zongoraművész között az együttműködés: a „Zene és Párbeszéd”. A projektnek mára lettél az egyik mozgatórugója. Életed melyik pillanatában találkoztál a Fokoláre Mozgalommal és Enricóval?

Mint a kassai konzervatórium diákja kezdettől fogva törekedtem beilleszkedni a zene csodálatos világába, abba, amit az iskola je-

lentett. Természetesen nem ment olyan könnyen. Sokszor megbillent alattam a szék, vagy nem éreztem a segítő kezét. Éppen egy ilyen pillanatban találkoztam a Fokoláre közösséggel és Enricóval. Akkoriban az utamat járva elvesztettem az irányt, és tényleg nem tudtam, mihez kezdjek. A múlt év júniusában részt vehettem Enrico tanfolyamán mintegy harminc iskolatársammal együtt a kassai Új Emberiség mozgalom és a helyi

konzervatórium jóvoltából. Onnantól megváltozott az életem.

Össze tudnád foglalni, miben jelentett újdonságot ez a fajta tanfolyam? Mi ragadott úgy meg benne?

Ami megfogott – és itt most nem beszélhetek múlt időben, mert hatásuk a mai napig tart –, az olyan valami, amit nagyon nehéz megnevezni. Nem technikáról vagy módszerről van szó, inkább az életünk,

Ádám Attila (2)

a művészetünk stílusáról, és az alapvető beállítottságunkról. Amikor leülünk a zongorához, olyan, mintha egy virággal teli zöld mező közepén ülnénk, egyszerre megállni látszik az idő, semmi más nem számít... nincs múlt és nincs jövő... csak a jelen számít. Megtanultam jobban átadni a művészetnek magamat.

Határtalan szabadságra és szív-
ből jövő szeretetre tanít bennün-
ket, ezt próbálom én teljes egészé-
ben befogadni. És ez részben már
sikerült, bár van még mit „tanul-
nom”.

*Hogyan lehet egy ilyen együttműkö-
dést fenntartani Kassa és a távoli Mi-
lánó között?*

Az első tanfolyam utáni napok-
ban hirtelen nagy szomorúság vett
erőt rajtam. Idővel tudatosítottam
csak magamban, hogy semmi nem
ért véget, sőt, valami hatalmas do-
log született. Attól a pillanattól
láthatatlan fonal köt össze min-
ket. Leírhatatlan érzés, amikor fel-
fedezek a művészetemben dolgo-
kat, amik közösek, olyasmit, amit
együtt értettünk meg. Valahogy,
még ha egyedül is játszom, mindig
ott érzem magam mellett a társai-
mat, és ez új dimenziót hozott az
életembe.

Azután interneten keresztül
tartjuk a kapcsolatot, és amikor
találkozunk, keményen dolgo-
zunk: koncertezünk, miközben
hálát mondunk naponta többször
azért, hogy újra együtt lehetünk.
Ez a leggyönyörűbb...

Mintha új szemet kaptam volna:
új világ nyílt meg előttem. A közös
munka nagy ugrást jelent művészi
fejlődésemben, és minden követke-
ző találkozás egy-egy újabb lépés.

*Jámor Erikkel, aki szintén fellé-
pett a budapesti Együtt Európáért ta-
lálkózón, valamint Matuš Ferkóval,
osztálytársaddal, és persze Enrico*

*közreműködésével
alapítottátok meg a
GEMME társula-
tot, amely kétszer
koncertezett már
Kassán. Ez év no-
vemberére meghívást
kaptatok a Kortárs
Zenei Fesztiválra a
Nemzeti Filharmó-
nia nagytermébe egy
egész estét betöltő
koncertre négy- és
nyolckezes darabok-
kal.*

Nagy örömünk-
re szolgál, és sze-
retnének minden
tekintetben a leg-
jobb tudásunkkal
eleget tenni ennek
a megtisztelő meg-
hívásnak. Minden
esetben a legjob-
bat igyekszünk ki-
hozni magunkból,
és erre a legszebb
ajándék a közön-
ség mosolya és a
csillogó könnyek...
Sokszor ők érde-
melnék a tapsot,
amiért végigülték
a koncertet, hall-
gattak minket és
engem. Sok múlik
a közönségen: sok-
szor kiérzem az
elvárást. Itt a „leg-
” viszont a családi
hangulat, amikor
az emberek azért
jönnek a koncert-
re, hogy bennünket támogatassanak,
a mi zenénket, élvezzék, nem pedig
azért, hogy méricskéljenek minket.
Ilyen volt számomra a budapesti
fellépés is, nagyon-nagyon sokat
adott mindnyájunknak.

A GEMME olyan közös műhely,
vagy művészi kis laboratórium,
amelynek eredményeit szeretnének

EGY ZONGORISTA GONDOLATAI

Részletek Enrico
Pompili naplójából

A szépség a
kapcsolatban van.
Ott, ahol kölcsönös
a szeretet, ott van a
szépség. Mert a szép,
ha nem szeretet, önma-
gában „halott”. Isten ezért
Szép.

A valóság minden képzelet-
nél szebb, a művészi ábrázolás
ugyanakkor képes megragadni a
valóság legmélyebb értelmét.

„Fantázia nélkülünk kell lennünk,
hogy a mennyországot fantáziával is
lássuk” – mondja Chiara Lubich. „A sze-
rető fantázia minden megnyilvánulása
igazság. A szeretet fantáziája igaz, az igaz
pedig költészet, zene, dal, festmény. Az igazi
költészet, zene, dal és festmény pedig: igazság,
filozófia, teológia.”

Bizonyos értelemben a művészetnek is az a felada-
ta, hogy mindannyiunkban felébressze a mindenféle
szenny alá eltemetett és elszenderedett jót, szépet és
igazat.

Szeretet nélkül az igaz „hamis”, a szép pedig csak „álarc”.

Az Atya csöndje tele van hangzással, telített, mindent átható.
Az Ige természete szerint ugyanabból a Csöndből való, de nél-
küle a csönd értelmetlen marad, csupán hiábalóság. Így van ez
a zenével is, mely a csönd magyarázata, a csöndre adott válasz és
a csönddel szeretetkapcsolatban él.

De a zene is hiábalóság a csönd nélkül.

Az alig pislákoló élet reménysege a szépség. Ott ahol eluralkodik a csú-
nyaság és a szárazság, elég egyetlen szív mélyéből fakadó dallam, és
felülkerekedik az élet. Hány műalkotás született a Shoah vagy a gu-
lágok hatására! A szépség a szeretethez és a hithez hasonlóan arról
tanúskodik, hogy a halálnál erősebb az élet. Olyan, mint a szikes földből
kihajtó virág, egy betonblokkból kisarjadó fűszál. Ez adja a reményt,
hogy az élet győzni fog.

átadni a koncertjeinken, és most
ezzel a CD-felvétellel is. A remény-
nek egy piciny üzenete, amit tol-
mácsolnunk kell a közönségnek,
hisz nekünk művészeknek ez a
hivatásunk: megmutatni, hogy a
Szépség és a Jóság forrása a szere-
tetben van. És azt csak együtt ta-
lálhatjuk meg. ■

Kovács Gábor

„Fehér kabátot varrt nekem a tanító néni: Te pincér legyél – mondta.” Tizenkét éves volt akkor Gieler György. Kiváló tanárai révén lett belőle mesterszakács. Megismerhette ország-világ vezető politikusait, hiszen a kilencvenes években hozzá tartozott a Parlament csúcsprotokollja. Özvegy maradt három gyerekkel, majd újránősülve három fogadott gyermekével és közös kislányukkal Mendén élnek. A Nagy-Szivárvány Alapítványi Gimnázium és Szakképző Iskola tanáraként bőven akad izgalmas kihívása. Ő dönti el a szakmaválasztást, de még a verekedők sorsát is.

**Hortoványi
Emőke**

Fő a bográcsban a körömpörkölt, közben készül a roston sült pulyka, a zöldsaláta és a tört krumpli. Hatan dolgoznak együtt Gyuri bácsi tanulói közül a kertjükben, családjá körében. Náluk senki nem beszél csúnyán, ehhez ő ragaszkodik velük szemben is. És nemcsak ez sikerül: az illatokkal együtt viccelődés, szellemes beszólások szállnak a levegőbe a vakáció egy forró napján.

Ezek a sokszor már elvadult pest-erzsébeti gyerekek késsel, pengével,

pisztollyal jönnek a keze alá soka-dik iskolájukból. Gyuri bácsi nem habozik felvetni a kényes témát:

– Szilveszter, Peti milyen érzés volt, amikor kitiltottak?

Szilveszter: Még kilencedikben közös erővel arrébb tettük a padot a tanárnő felé. Ő nem úgy viselkedett, ahogy kellett volna... Igaz, 11 felé már mi se úgy viselkedtünk, ahogy kellett volna, hát nem voltunk abban a józan állapotban. Ebből lett a három hónapos eltiltás. De a gyakorlatot szerettem, és Gyuri bácsi visszasegített.

Péter: Óra alatt repkedni kezdtek a kólás üvegek. Egy osztálytársammal nézeteltérésem támadt. „Légy szíves, ne csesztess”, kiabáltam, a tanárnő meg intott ígért és kiküldött. Nem bírtam magam türtőztetni. Álltam felfelé, a lábam beakadt, megfogtam a padot, belerúgtam, az meg elfáradt, szétesett. Kiraktak az iskolából, hogy tanárra és diákra veszélyt jelentek.

Volt egy pletyka is, hogy kardoztunk: én meg a biztonsági őr. Pedig csak egy kard volt!

Tehát Péter is maradhatott közöttük. Gyuri bácsi ugyanis befogadta őt a gyakorlati órákra. Egy idő után visszavetette az iskolába, a lemaradást is ő hozta be vele.

Azóta már ő biztosít, embereket véd mellékkeresetként...

És ezt ki mondta: – Gyuri bácsi, ez a gyerek ki akarja vinni a számítógépet? – kérdez rá a tanára. Én – feleli a fiú – mert nagyon sokat változtam, mióta odamentem. Mert Gyuri bácsival mindent meg lehet beszélni. De nemcsak erről van szó, mindenben segít!

Feri: Szerintem mindenkinél van egy pont, Petinél igen alacsonyan. Azon nem szabad túlmenni. Gyuri bácsinál ez nagyon magas, nincs is pont. Mi pedig hatalmat kértünk a kilenc-tizedikesek beszoktatásához. Ahhoz, hogy azt a szeretetet, azt a fegyelmet, amit megérdemel az iskola, azt teremtsük meg, ahhoz kapjunk hatalmat.

Gyuri bácsi: Erre pedig nincs törvény. Nekik, az újaknak ugyanazt az emberséget kell kapniuk, mint nektek. A lehetőségét, de nem úgy, hogy széjjelütnétek az egészet. Elég nagy a változás ahhoz képest, amilyenek voltatok: a csibészből korrekt partner lett...

Amikor egy tanuló gyakorlati elhelyezésére sor kerül, azt jól elő kell készíteni: keménykötésű gyerekek kezébe csapókést, szeletelőt adni, hátat fordítani nekik, a konfliktusaikkal, egy húszmilliót érő konyhában! Csak a bizalom segít, hogy ők ezeket jól fogják használni. Ráadásul a 476 gyerekből ebben a szakmunkásképzőben 72% roma. A társadalommal el kell fogadtatni őket. Előbb a gyereket, de a helyét is elő kell készítenem, hogy bízzanak bennük, oktassák, tanítsák! A hitelességért: ahogy majd fogadják őket. Nehogy fehér-fekete ellentét legyen belőle! Most a gazdasági válsággal még nehezebb lesz.

Megválasztottak az iskola cigányvajdájának, ez a hagyomány.

Ha én közéjük állok a legkeményebb verekedésben, minden nélkül, ők akkor megállnak az ütés közben. Pedig tudják, hogy három szívműtét után vagyok. És nem ez a vége: „Na, most gyertek be hozzám, és beszéljünk meg.” Ha én azt mondom, most akkor eddig te nem jöhatsz iskolába, te ki vagy tiltva, és majd, ha meggondolod magad... Tőlem elfogadják.

Volt, akit a helyi plébános így ajánlott be: „Itt egy sikertelen fiatalember”. Volt, akinek meg akarták venni a bizonyítványt. Többen jöttek úgy, hogy mindent mást inkább, mint egy szakmát. Jövőre el is kell helyezni őket. Lesz-e munkájuk? És a kisfiúban, aki hasonulni akar, az állandó verekedőben, a nagy iskolakerülőben mégiscsak kiformálódik a szakma becsülete.

Gyuri bácsi: Én nem kiabálok veletek, szerintetek a türelmet honnan veszem? Elégge meggyötörte a szívemet, de azt a pluszt, azt onnan fentről szerzem én. A szeretet és a hit vezérel arra, hogy belőletek szakember lesz. Bennem van ez a kép: ezt érzitek ti meg. Ferit néha vissza kell fogni, mert túl nagy az önbizalma, Dávid és Reni kiválasztott erre a pályára. De a többi srác is megérezte a levegőjét.

Gieler Györgyöt az iskolavezetés támogatja, a munkatársai pedig akkor fordulnak hozzá, amikor a konfliktuskezelő pedagógusra van szükség. Tanítanak a tankönyveiből, rábízák a szakmai ráteremttség eldöntését. Tudják, hogy az összes gyerek gondja nála csapódik le. Gyakorló katolikus, aki a Fokoláre lelkeségét követi.

Előzménye van annak, hogy a keresztények ökumenikus imahetére meghívhatja egy-két tanítványát is.

Egyikük kitartóan keresett, és végül a szabad keresztények, a *krisztiánok* közt talált közösségre. – Vallásunk Egyiptomban született a muszlimok között – avat be *Feri*. Az utat az Úr adja – ezt hirdetjük mi a bizonyágtétel által. Erről én is sok emberrel tudok beszélgetni.

– Csak az a fontos, hogy odaszánod-e magad Istennek? – vallja *Dávid* a pünkösdi gyülekezetből. – A sok ellenségeskedés a felekezetek között, hogy kié a jó? Az meg mire való?

Csatlakoznak a fiúk Mende római katolikus közösségének ökumenikus kezdeményezéseihez is.

A példa, az elfogadásé ragadós: indul tanítótól tanítványhoz, egyiküktől a másikig, ott a konyhában séf és inas közt, vár a templomban és falain kívül, és gyűrűzhet tovább... tovább.

Mivel érhető el mindez? Miért fogadják el következetes szigorával együtt is Gyuri bácsit? – Mert sugárzik ránk a szeretete, folyamatosan – mondja *Reni*. – Mi pedig, ahányan vagyunk, nagyon szeretjük egymást, úgy mintha a gyermekei lennénk mindnyájan. ■

KITELJESEDŐ ÉLET

Az ENSZ közgyűlése 1991-ben október 1-jét az Idősek Világnapjává nyilvánította. Korunk forradalmi változásai az átlagélethez is hatással vannak, és ha helyesen élünk a lehetőségekkel, szép kort megélhetünk. Fontosnak tartjuk ezért felhívni a figyelmet a „harmadik korosztályra” néhány megszívlelhető gondolattal.

Nem könnyű öregnek lenni. Minden fárasztóvá válik, néha a legegyszerűbb dolognak is nehéz a végére járni. A világ felgyorsul, mi lelassulunk. Valahányszor támad egy jó ötletünk, mások mindig jobban tudják, és persze gyorsabban. A látásunk gyengül, az ízületeink recsegnekropognak. Hogyan tudunk ezzel

együtt teljes életet élni? Megpróbáltuk röviden összefoglalni többek tapasztalatát.

1. Adni

Ahogy öregsünk, egyre szűkül a tér, amelyet belakunk. „Állandóan figyelek arra, hogy csak azt tartsam meg, amire valóban szükségem van. Nemrég azonban elajándékoztam valamit, amiről később kiderült, hogy még nekem is kellett volna. Aztán arra gondoltam, az illető jó hasznát veszi majd, Isten meg gondomat viseli. És valóban, pár nap múlva valakitől ugyanazt megkaptam ajándékba. Be kellett látnom, hogy az adás, mint életmód nem függ a kortól, a százszorosban pedig mindig ott van az újdonság varázsa.”

2. Új barátok

Amikor egy gyerek iskolába kerül, nyilvánvaló, hogy új barátai

lesznek. De arra már senki sem gondol, hogy egy idős embernek, aki éppen csak eléldégél, szintén szüksége van új barátokra, minthogy a régi-ek többnyire már meghaltak. „Megtanultam, hogyan hallgassak meg másokat, akik egész máshogy gondolkoznak, mint én, és így felfedeztem, hogy mi esik jól nekik. Rengeteget hibázom, néha már fel is adnám, aztán mindig eszembe jut, hogy újrakezdekhetek.”

3. Az imádság

Ha valami, akkor ez könnyebbé válik, mert sokkal

több idő jut rá. „Régen nagyon aktív voltam, most ezt az imádságban próbálom megélni. Mindent megteszek azért, hogy tájékozott legyek, így az imaszándékaim listája mindig friss. Egy rózsafűzért mondok a családomért, egy másikat az egyházért és a Fokoláre családjáért itt és az egész világon, és a harmadikat a világ problémáiért. Ritkán jutok el misére, ha valaki mégis elvisz, vagy egy atya látogat el hozzám, nagyon nagy kegyelemnek érzem. Gondolhatják, ennyi idő alatt kiismertem a hibáimat, úgy veszem észre, mindig ugyanazok a buktatók. Hála Istennek megtanultam újrakezdeni. Talán ezért maradok ilyen fiatalos.”

4. Az egészség

„Megtanultam másképp nézni egészségre és betegségre. Mindennek örülök, amire magamtól képes vagyok. Jó kapcsolatokat ápolok

Szűcs Balázs

azokkal, akik már odaát vannak a mennyben. Rájuk bízom a nehézségeket. Sokat segített II. János Pál pápa *Levél az idősekhez* című írása, és életpéldája. A hitnek valódi cselekedete, hogy hiszel az élet értelmében, amikor körülötted mások ezt nem így látják.”

5. A harmónia

„Nincs már szükségem sok ruhára, bútorra, de amim van, azt rendben tartom. Nem látok jól, ezért nem mindig tudom, illenek-e egymáshoz a színek. Néha azt gondolom: ugyan, ki törődik velem? Azután eszembe jut, hogy még ebben a korban is meg kell próbálni Isten szépségét tükrözni az öltözködéssel, az otthonommal. Ez értelmet ad sok dolognak, amire meg képes vagyok.”

6. A tanulás

„Mindig szívesen tanultam új dolgokat; elolvasom a Szentatya dokumentumait, főleg, ha *öregbetűs* formában sikerül hozzájutnom. Vallásos és más jellegű filmeket nézek. Munkám ugyan már soha nem lesz, mégis frissen tartom a szakmai ismereteimet, hátha valaki másnak ezzel tudok segíteni. Szeretem a bölcsességet, kérem a Szentlelket, hogy ne beszéljek sokat feleslegesen.”

7. A kapcsolatok

„Régen felhívtam másokat vagy írtam nekik. Változnak az idők, megtanultam e-mailezni. Nem volt könnyű. Az egérrel sokat bajlódtam. Már-már feladtam, aztán a család segített. Az Új Várost mindig kiolvasom az elsőtől az utolsó betűig. Minden nap megnézem a híradót, hogy tudjam, mi történik a világban. Ha arról olvasok, hogy születőben van az egyesült világ, az reményt ad a sok tragédia közepe. Én tényleg hiszek az egyesült világban.”

Szerkesztette: Aranyi Krisztina

NOVÉ MESTO

A jubileumi év kapcsán szerkesztőségünkben arra gondoltunk, hogy bemutadjuk a környező országok testvér lapjait. Először Szlovákiáé a szó.

A Nové Mesto 1992 júniusában jelent meg először kétnyelvű, cseh és szlovák folyóiratként. 1997-ben szükségét éreztük, hogy két önálló szerkesztőséget hozunk létre tekintettel országaink politikai szétválására.

A Nové Mesto ma szlovák nyelven kéthavi rendszerességgel harminckett oldalon jelenik meg színes borítóval. A határon túl is vannak előfizetőink.

A folyóirat előtörténete még a szocialista időkbe nyúlik vissza. A bársonyos forradalmat megelőzően az életigét és az egység lelkiségének egyéb szövegeit kézírással vagy írógéppel sokszorosítottuk.

A rezsim bukását követően lényegében nem sokat változott az életünk. Tovább is igyekeztünk úgy élni, ahogy korábban, ugyanakkor kihasználni a lehetőséget és a keresztény értékeket, az egység lelkiségének gondolatait írásban is terjeszteni, és összeköttetést teremteni azok között, akiket vonz ez az élet. Túlzás lenne azonban rögtön kiadóról beszélni, hiszen a folyóirat csak fokozatosan jött létre és lassan fejlődött, elsősorban néhány odaadó lelkesedéséből. Mindenki ott segített, ahol tudott. Sokat lehetne mesélni arról, hogyan kezdtük elsajátítani a szükséges ismereteket, a hosszú órákról, amikor a szakemberek feltárták előttünk a tipográfia rejtelmét, ahogy a szövegekből és fotókból lassan összeálltak az első oldalak és számok...

Nagy öröm visszagondolni arra, hogy minden közös munka gyümölcse. Amikor a nyomda telefonált, összesereglettek a segítők, és a még meleg újságokat felcipeltek a hetedik emeleti szerkesztőségbe, ahol a számokat egyenként borítékolták, címezték és vitték a postára feladni.

2001 óta a terjesztés közvetlenül a nyomdából történik.

A folyóirat kezdeti időszakában a cikkek többségét az olasz Città Nuovából fordítottuk. Évek során épült ki a szlovákiai újságírók és munkatársak önkéntes köre.

2003-ban felhívtuk a folyóiratra a plébániák figyelmét, jelenleg huszonöt működik közre a terjesztésében.

Egyre szorosabb a kapcsolat a szerkesztőség és az olvasók között. Igor például a börtönből bélyegben küldte meg az éves előfizetése árát. A szabadulását követően pedig megadta egy volt rabtársa címét, hogy neki is küldjük a folyóiratot.

A Nové Mesto cikkei, akkor is, ha csak egy valaki nevével kerülnek kinyomtatásra, mindig egy *test* kifejeződése, és így van ez minden más szerkesztőségi munkával.

Tizenhét éve párbeszédet folytatunk az olvasókkal. Ez alapján mondhatjuk: a Nové Mesto legfontosabb gyümölcse, hogy a megélt evangéliumból születő optimizmussal és reménységgel segít új szemmel tekinteni a körülöttünk lévő világra.

A Nové Mesto szerkesztősége nevében:
Mária Fišmanová és Viera Norková

ÉRTÉKES ALKALMAK

Négy éve vagyunk házasok, két gyerekünk született. Most szeretnénk kicsit várni, mielőtt újabb gyerekeink lennének. Próbáltuk már a természetes módszereket a születésszabályozásra, de azt vettük észre, hogy nem ismerjük elég jól őket. Amíg nem sikerül elvégeznünk a megfelelő tanfolyamot, inkább a szexuális élettől tartózkodnánk. Mit gondoltok erről?

A. és S.

Köszönöm a leveleteket. Valóságos ajándék: új megfontolásokra ösztönöz minket a természetes módszerekkel kapcsolatban. Az

emberi termékenység aggasztóan hanyatlani látszik manapság. Sokféle tényező különféle mértékben határozza meg a jelenséget: biológiai, környezeti, kulturális és egyéb hatások. Köztük meghatározónak látszik az a felfogás, amely úgy tekint a termékenységre, mint egy fajta betegségre, amivel szemben védekezni kell, vagy mint valami jogot, amit mindenáron ki kell vívni. A termékenység természetes megközelítése – ha emberi értékének a jelentőségét tudatosítani akarjuk – felszabadít minden fajta félelemtől és elvárástól, továbbá megkönnyíti a személy tiszteletét a maga bensőséges testi-lelki egységében, amit soha nem lehet csak biológiai mechanizmusokra visszavezetni.

A természetes módszerek használatára ezenfelül, ha a szeretet és

nem az önzés diktálja, ajándék lehet a házaspároknak, főleg azért, mert alkalmakat teremt a növekedésre a párbeszédben, és teret ad a lelki értékeknek, melyeket manapság elfojt a fogyasztási kényszer és az anyagiasság.

Tudjuk viszont, hogy a modern életben mennyire nehéz pontosan megfigyelni saját termékenységünk ritmusát, időt szakítani a megfelelő tanfolyamokra, de a köztetek meglévő egység biztosan segíteni fog, hogy rátaláljatok a megoldásra.

A rövid távú megtartóztatás hasznos lehet, amíg elsajátítjátok a természetes módszerek használatát, de ennek általában nem szabad sokáig tartania, pontosan a házaspár bensőséges párbeszédében rejlő és még felfedezésre váró gazdagság miatt. Ez az időszak segíthet, hogy a középpontba ne a késztetéseitek kerüljenek, hanem a párbeszéd, amivel új formákat találtok egymás iránti szeretetek kimutatására. Akár döntés, akár szükséglet kérdése a megtartóztatás (betegségek, távollét, stb.), ez az időszak sose adhat okot arra, hogy kevésbé szeressétek egymást, sőt legyen alkalom arra, hogy még jobban szeressétek! Így a szükségletnek tekintett szexualitásból könnyebben nyílik út afelé, hogy a szexualitás ajándék legyen, gyengdség és figyelmesség a másik iránt.

Mivel minden párnak egyedüli és eredeti isteni tervet kell megvalósítania, hasznos lenne beszélgetni erről egy érettebb házaspárral vagy egy pappal, hogy jobban megérthessétek, mi a számotokra legalkalmasabb út. A saját utatok teremt majd harmóniát a termékenység és a házastársi egység kíváncsiságai között, amelynek szüntelenül meg kell újulnia.

*Maria és Raimondo Scotto
Fordította: Smohai Ferenc*

Családi élet

LASSAN PUSZTULÓ ÉRTELEM

Szeptemberben tartják az Alzheimer Világnapot. Szeretnénk többet tudni erről a titokzatos betegségről, hogy segíthessek ismerőseimnek.

(P. K.)

Az idősök szellemi leépülésének leggyakoribb oka az *Alzheimer-kór*, mely huszonhatmillió embert érint a világon. Hetvenöt év alatt öt százaléknál kisebb arányban fordul elő, de a nyolcvanöt éves kort elérők több mint fele szenvedhet ebben a betegségben. Magyarországon jelenleg körülbelül százhuszezer Alzheimer-kóros van, de a várható élettartam növekedésével ez a szám emelkedni fog.

A gondolkodás, a tájékozódási és alkalmazkodási készség néhány év alatt bekövetkező romlása, az egyre súlyosbodó feledékenység, személyiségváltozás – ezek a kór jellemző tünetei. Elsőként a friss események, esetleg ismerősök nevei esnek ki a beteg emlékezetéből. Nem tudja a pontos dátumot, ismeretlen helyen nem igazodik el, nehezebben talál haza. Nehezen dönt apró dolgokban is. Érdeklődése csökken munkája vagy hobbi-ja iránt. Ha egy rokonunkon vagy barátunkon rendszeresen tapasztaljuk ezeket a tüneteket, jó, ha rábeszéljük, hogy forduljon orvoshoz.

A diagnózis felállítása a kezdeti időszakban nem könnyű, mert más betegségek is járhatnak feledékenységgel, például a kimerültség, a depresszió, vagy az agyi keringési zavarok. Az egyéb lehetőségek a különböző vizsgálatokkal nagyrészt kizárhatók, és a kórlefolyás egyértelművé teszi a képet.

Az agyszövet degenerációja, folyamatos pusztulása, és a szellemi képességek elvesztése idővel lehe-

telenné teszi a normális napi életvitelt, az önellátást. A kezdet általában fokozatos, de előfordulhat olyan esemény, amely kizökkenti a beteget a lelki, vagy a fizikai egyensúlyából, és hirtelen hozza felszínre az addig rejtett kórt.

Sajnos a gyógyításban eddig nem sikerült átütő eredményt elérni, de intenzív és reményt keltő kutatások folynak. Néhány kísérő tünet jelenleg is jól kezelhető, mint például a betegség miatt kialakuló szorongás és depresszió, a gyakori ingerlékenység vagy az álmatlanság.

A betegség kialakulásában szerepet játszanak a genetikai tényezők is. Később kezdődik vagy később mutatható ki a betegség a szellemileg aktív életet élőkben, tehát érdemes „edzeni” az agyunkat. A sok mozgás, az egészséges táplálkozás szintén javítja az esélyeket, ugyanúgy, mint az egyéb betegségek megfelelő kezelése (magas vérnyomás, cukorbetegség, magas vérzsírszintek). Azok az emberek,

hangsín vagy a fizikai érintés veszik át. De ahogy halad előre a folyamat, minden nehezebbé válik: az érzelmi élet egyre sivárabb lesz, és a beteg idővel nem képes felismerni senkit.

Az értelem hanyatlása azonban nem törölheti el a személy, a lélek önmagában való értékét. Mindent meg kell tenni, amit lehet. Például egy ismerős családban is az asszony betegsége miatt a férjnek kellett ötven év házasság után megtanulnia a háztartást vezetni, ám tette ezt a legnagyobb szeretettel még akkor is, amikor felesége már fel sem ismerte.

Gyakran megfigyelhető, hogy a gondozó és a beteg között igen mély, talán a szülő-gyermek kapcsolathoz hasonló szeretetkötelék jön létre az ápolás során. Többen mondták azt, hogy Isten jelenléte érezhető a beteg mellett valamilyen módon. Talán ez az élmény adja a kitartást, az erőt a nem könnyű feladathoz.

Nagy Márta

Egészségünk

akik többféle tevékenységet végeznek, és tartalmasan töltik el szabadidejüket (például zenélnék, kertészkednek, sportolnak vagy akár társasjátékoznak), később kevesebb eséllyel betegszenek meg Alzheimer-kórban.

A beteggel való együttéléshez igen nagy türelemre van szükség. Ők és a gondozók is támogatást és rengeteg szeretetet igényelnek a családjuktól és barátaiktól. Azok a betegek élnek tovább, akik otthonukban maradhatnak, vagy szertő gondoskodásban részesülnek.

A kórban szenvedők érzékelik a körülöttük lévők lelkiállapotát, a feléjük irányuló szeretetet, és a maguk módján esetleg viszonzózzák is azt. Megváltozik a kommunikáció, a szavak helyét az arckifejezések,

VÁR A TERMÉSZET

A természetjárást egyetlen évszakra sem kell beszúrkíteni, hiszen a természet szépségeit egész évben csodálhatjuk. Minden időszakban megtalálhatjuk, miért érdemes odakinn tartózkodni. Érdekes játékok ugyanazt a területet nyáron, rekkenő hőségben, és télen, fogat vacogtató hidegben is felkeresni. Így megérezhetjük, vagy gyermekeinkkel érzékeltehetjük, milyen változatosságra képes a természet.

Lehet gyalogolni, vagy kerékpárra pattanni. Kezdő természetjárónak ez javasolható. A barlangászás és a vízi közlekedés már követel némi előképzettséget. Mondhatni: A láb mindig kéznél van! Ez a testrészünk szép lassan, de elvisz mindenhová. Nem is kell messzire utaznunk az ottho-

nunktól. Néhány évvel ezelőtt a Magyar Természetbarát Szövetség *Kirándul a család* címmel adott ki egy húszkötetes kiadványt, amely segít a helyi érdekességek megtalálásában.

A természetet egyedül is felfedezhetjük, ám minél többen vagyunk, annál nagyobb az élmény, annál több lehetőség van a másik ember megismerésére: szeretni, egyggyé válni a másikkal, akár elsőként szeretni... A fizikai képességek különbözősége feszültségeket is kelthet, de segítheti a másik értékeinek felfedezését is.

A természetjárás kiváló alkalom, hogy kialakuljon a kölcsönös egymásra figyelés: olyan iskola, ahol kicsik és nagyok megélik a szeretet művészetét.

mok alatt olyan szoros közösségek, barátságok alakulnak, amelyek az év folyamán tovább élnek, fogódzót adnak a hétköznapi egyhangúságában is. Közös kirándulások, főzőcskézések, táborozási éneklések, nagy beszélgetések fűszerezik a túrát.

Tavaly az egyik gyerek hazaérkezésünkkel jelezte, hogy ő már most jelentkezik a következő évi túrára. Felhívtam a figyelmét, hogy azt sem tudja, hová megyünk. Erre azt mondta, hogy nem baj, ezzel a csapattal csak jó lehet. Máskor az egyik szülő hálásan köszönte a szervezést, és elárulta, hogy gyermeke életének második legnagyobb élményeként tartja számon az együtt töltött tíz napot (nem voltam kíváncsi az elsőre, nagyon boldog voltam a második hellyel).

Évente egyszer adódik rá lehetőség, és különösen nagy élményt jelent, amikor egy autóbusszal való fiatallal indulhatunk Erdély vagy más ismeretlen terület felfedezésére. A tíznapos, értelmes és olcsó nyári programok alatt olyan szoros közösségek, barátságok alakulnak, amelyek az év folyamán tovább élnek, fogódzót adnak a hétköznapi egyhangúságában is. Közös kirándulások, főzőcskézések, táborozási éneklések, nagy beszélgetések fűszerezik a túrát.

Csányi Sándor

Már éppen indultam volna, amikor megállított egy hang:

- Ma nem akarok iskolába menni... autóval! Lábbusszal akarok menni!

Furcsa ötletei vannak ma reggel a fiamnak.

- Hát ez meg milyen dolog? Ne csinálj nekem jelenetet! Tudod jól, hogy minden rendes gyereknek az iskolában a helye. Nem akarok nyafogást! Fogmosás és egykettő, a garázsban várlak!

- De apaaa! Nem érted? Én nem azt mondtam, hogy nem akarok iskolába menni, csak azt, hogy lábbusszal akarok menni!

Ezek a mai gyerekek már azt se tudják, mivel bolondítsák a fáradt szülőket!

- Nyugi apa! Ez egy egészen új dolog! Lehet, hogy nem olvastad a tanító néni üzenetét?

No persze! Az üzenőfüzet! Ott maradt a fürdőszobában a borotvahab mellett. Elfelejtettem elolvasni és aláírni. Most hogyan vágjam ki magam a fiam előtt?

- Persze hogy olvastam, csak már nem emlékszem pontosan. Mi is volt benne??

- Szegény apa, mindig csak rohansz. No,

akkor segítetek! A lábbusz egy újfajta közlekedési mód, gyalogosan...

- Gyalogosan? Azt akarod mondani, hogy gyalog kell elkísérnem téged az iskolába?!

- Neeem! Két-három szülő jön és összegyűjti az egy iskolába menőket. Színes névkártya lóg a nyakunkban, az

a jegyünk, és együtt megyünk az iskolába.

- Világos, tönkretették az iskolabuszt, és most valami ósdi járgánnyal helyettesítik.

- Dehogyan, apa! Azt gondoltuk, hogy néhány felnőtt kíséretében jó lenne együtt gyalog menni az iskolába, hogy megkíméljük a lakótelepet a kipufogógázoktól! És ráadásul a benzinpénzt is meg lehet spórolni! Most már érted, miért akarok lábbusszal menni?

- Persze, persze... De, hallod-e? Nem vezethetném én a lábbuszt?

- Dehogynem!! Indulhatunk is! Te sok gyerekmesét ismersz, ugye szórakoztatsz majd minket útközben? A barátaim örülni fognak, hogy megismerhetnek!

Vettem magamnak egy szép, színes kalapot, és igazi lábbuszsofőr lett belőlem. A fiam osztálytársainak a szülei ugyan azt gondolják, hogy a fiamnak kissé habókos az apukája, de én jól szórakozom, sőt a fiam is!

Mondd, te is lábbusszal jársz az iskolába?

Annamaria Gatti
Fordította: Vizsolyi László

új város füzetek

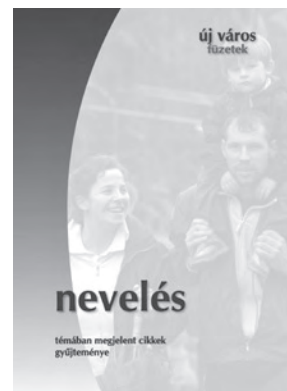
nevelés

**SZÜLŐKNEK, NEVELŐKNEK HASZNOS OLVASMÁNY
74 OLDALON.**

Az Új Város szerkesztősége összegyűjtve kiadta a Megkérdeztük rovatunk korábban megjelent, nagy érdeklődést keltő cikkeit. Sorozatunk első kötetében különböző szakembereknek a **nevelés** témában megfogalmazott válaszait gyűjtöttük össze. Tomka Ferenc egyetemi tanár írt hozzá ajánló, bevezető gondolatokat. A füzet megrendelhető a szerkesztőségben.

ujvaros@fokolare.hu
tel. 06-1-328-0784

Ára: 800 Ft

Capa és John Steinbeck Moszkvában, 1947.

Cartier-Bresson felzabadulása után, 1944.

AZ ETIKUS KALANDOR

Friedmann Endre (1913-1954) Budapesten született, majd 1933-ban zsidó származása miatt emigrálni kényszerült. Párizsban kezdett el fotózni, ekkor vette fel a Robert Capa (beceneve *Cápa* volt) nevet. 1937-ben már a spanyol polgárháborúból tudósított, itt készítette el talán leg híresebb képét, a *Milicista halálát*. Később a világháborút (Afrika, Szicília, normandiai partraszállás), Mandzsúria japán megszállását és az indokínai függetlenségi háborút is a fronton fotózta végig. Jelszava ez volt: „Ha nem elég jók a képeid, nem voltál elég közel.” Több volt azonban egyszerű haditudósítónál: útjairól érdekes beszámolókat írt, Leicájával pedig az embert kereste. Fotói nem cinizmusról tanúskodnak, hanem az ember méltóságát igyekeznek kidomborítani, legyen szó a spanyolországi vérfürdő

áldozatairól, Dél-Olaszország útjain menekülőkről vagy a magát megadó német katonáról. Képei inkább jelek, mint sem dokumentumok, rajtuk keresztül Capa maga is részt vállalt a látott szenvedésekből: „Úgy mutatom be az eseményeket, ahogy én látom és érzem őket.” Rendkívüli szolidaritás jellemezte, amely a személyes erőfeszítésekben és az emberi élethelyzetek bemutatásában nyilvánult meg. „Valamiért az igazak szenvedése mindig sokkal kézzelfoghatóbb” – jegyezte meg jegyzeteiben. Emiatt nevezte barátja, Henri Cartier-Bresson „etikus kalandor”-nak.

Sudár Balázs

Capa képeiből október 11-ig Budapesten, a Ludwig Múzeumban látható kiállítás.

www.ludwigmuseum.hu

Fotók: Robert Capa
© International Center of Photography, New York. Magyar Nemzeti Múzeum Gyűjteménye

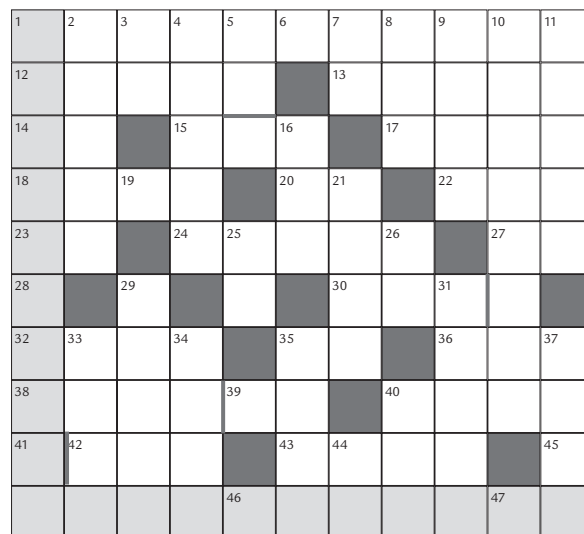
KERESZTREJTVÉNY

Beküldendő: Edith Stein teljes üzenete: „Függőleges 1. (a hozzátartozó vízszintessel), amelyen keresztül Isten szeretete fényt visz a világba.”

Vízszintes: 1. Csónakázgató 12. Dala 13. Számba vesz 14. Üres gát! 15. Nyílás 17. Fémkarikák sora 18. Iga, járom angolul 20. Sodró víztömeg 22. Örökítő anyag 23. Puha fém 24. Kertben dolgozik 27. Eposz egyne-műi 28. Liter 30. Komp megállója 32. Angol hossz mérték 35. Fűszer 36. Francia sziget! 38. Ügyirat 39. Azonos mássalhangzók 40. Torna eszköz 41. Nitrogén 42. Arrébb lök 43. Lekváros tesztja 45. Spanyol autójel

Függőleges: 2. Orosz férfinév 3. Délelőtt rövid 4. Testvérpár 5. Kicsinyítő képző 6. Meglepve mondjuk 7. Kettős mássalhangzó 8. Focisták öröme 9. Végtelen Parád! 10. Lugas franciául 11. Nem drága 16. Jogtalan jövedelem 19. Kálium 21. Lónév 25. Rangjelző 26. Folyadék 29. Ártalmasan 31. „Végtelen” vadászkutya! 33. Majdnem aktív! 34. Nótát 35. Tarokk ütkártya 37. Testünket behálózzák 40. Gyulladás 44. Fordított névelő 46. Amper 47. Névelő

Előző keresztrejtvényünk megfejtése: „Életem titka Istenbe van elrejtve. Csodálatos elképzelései vannak rólam. De a tervrajzot csak ő ismeri.”

Smohayné Simon Gyöngyvér: A szeretet dinamikája, 2005, selyem

A világ színeit és fényeit láthatjuk a szemünkkel is, de e színek és fények igazából csak a szívünkben kelnek életre.

(Hioszi Tatiosz)